

“Alle kinderen op de juiste school!”

Jaarverslag 2018

Stichting Zeeluwe
Gelreweg 22
3843 AN Harderwijk
0341-740007

KvK 5910.3256
CFI instellingsnummer 21688
Samenwerkingsverband PO 2509
Website www.zeeluwe.nl
E-mail info@zeeluwe.nl

Inhoud

Voorwoord.....	4
Bestuursverslag.....	5
1. Doelstellingen, organisatie en resultaten.....	5
1.1 Doelstellingen en organisatie.....	5
1.2 Verantwoording van het gevoerde beleid en de kernactiviteiten	8
1.3 Verantwoording bereikte resultaten	13
2. Continuïteitsparagraaf.....	28
2.1 Meerjarenbegroting.....	28
2.2 Risico analyse	39
2.3 Verslag van het toezichhoudend bestuur.....	44
3. Toelichting op de financiële resultaten en positie	46
3.1 Inkomsten	46
3.2 Uitgaven	47
3.3 Resultaat en resultaatbestemming	49
3.4 Treasury verslag	49
3.5 Financiële kengetallen	50
4. Jaarrekening 2018	51
4.0 Financieel beleid	51
4.1 Grondslagen	53
4.2 Balans 2018.....	56
4.3 Staat van baten en lasten 2018.....	57
4.4 Kasstroomoverzicht	58
4.5 Toelichting op de balans	59
4.6 Model G.....	61
4.7 Verbonden partijen.....	62
4.8 Niet uit balans blijvende verplichtingen	63
4.9 Gebeurtenissen na balansdatum	64
4.10 Toelichting op de staat van baten en lasten	65
4.11 Wet normering topfunctionarissen	69
4.12 Overige gegevens	72
4.13 Bijlagen.....	73
4.13.1 Gegevens over de rechtspersoon.....	73

Gebruikte afkortingen

Schoolsoorten

bao	basisonderwijs
sbo/sbao	speciaal basisonderwijs
so	speciaal onderwijs
po	primair onderwijs
vo	voortgezet onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs

Overige

AB	Ambulant begeleider
cat	Categorie, zwaarte van de so indicatie
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
IB	Intern begeleider
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OP	Ondersteuningsplan
OPP	Ontwikkelingsperspectief
OPR	Ondersteuningsplan Raad
OZK NV	OnderwijsZorgKoepel Noord Veluwe (oude naam Zeeluwe)
SOP	Schoolondersteuningsprofiel
SMW	Schoolmaatschappelijk werk
swv	Samenwerkingsverband
TLV of tlv	Toelaatbaarheidsverklaring (tot het sbo of so)
WPO	Wet op het primair onderwijs
wtf	werktijdfactor

Voorwoord

Het verslagjaar 2018 was voor Zeeluwe een jaar waarin de schoolbesturen nog scherper zijn aangesproken op de afgesproken doelen in het huidige ondersteuningsplan. Een belangrijk element daarin is samenwerking tussen de scholen in elk van de acht gemeentes in de regio om te komen tot een dekkend netwerk van passende voorzieningen. Deze signalen zijn door de schoolbesturen goed opgepakt en hebben geleid tot verdergaande afspraken en meer samenwerking.

Een van de resultaten van deze verbeterde samenwerking is dat het passende aanbod voor kinderen die hoogbegaafd zijn "Op Koers" opgeschaald is van een lokaal initiatief naar een regionale voorziening. Een belangrijk onderdeel van een passend aanbod voor kinderen om zich goed te kunnen ontwikkelen is een effectieve afstemming tussen onderwijs en de gemeentelijke jeugdhulp. Helaas moeten we constateren, dat hierin het afgelopen jaar maar zeer beperkte voortgang is geboekt. Dit werd deels veroorzaakt door de gemeenteraadsverkiezingen, maar vooral ook door het opnieuw moeten vinden van samenwerking tussen de gemeentes op dit terrein na het uiteenvallen van de regionale samenwerking. Hier ligt voor 2019 een belangrijke uitdaging om tot afspraken en feitelijke invulling te komen van inzet jeugdhulp op en bij de scholen voor de kinderen die deze extra ondersteuning nodig hebben.

Binnen Zeeluwe wordt gewerkt vanuit het zogeheten schoolmodel. Dit houdt in dat de schoolbesturen een belangrijk deel van de ondersteuningsmiddelen ontvangen om zelf en in lokaal overleg het dekkend netwerk te realiseren. Naast een monitoring op inhoud wordt ook door Zeeluwe sterker gemonitord op de verantwoording van de inzet van de middelen. Op basis van de uitkomsten van het thema-onderzoek van de Inspectie zullen in 2019 ook met schoolbesturen hierover verdiepende gesprekken plaatsvinden om nog meer zicht te krijgen op de effectiviteit van de inzet van de middelen.

Voor het eerst na de invoering van passend onderwijs is in deze regio een lichte toename van het aantal leerlingen dat naar het speciaal basisonderwijs wordt verwezen vastgesteld. Dit is in lijn met de landelijke trend. Het samenwerkingsverband is over deze ontwikkeling met de scholen in gesprek.

Ook afgelopen jaar zijn de continuïteit van de organisatie en de inschatting van de risico's herijkt en dit heeft geleid tot hetgeen beschreven staat in de risico- en continuïteitsparagraaf die verderop in dit jaarverslag is opgenomen.

C.J. (René) Windhouwer
Voorzitter Bestuur Zeeluwe

Bestuursverslag

1. Doelstellingen, organisatie en resultaten

Opbouw van het jaarverslag

In dit vierde jaarverslag van het samenwerkingsverband Zeeluwe voor primair onderwijs legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in 2018.

In het eerste hoofdstuk worden beknopt de belangrijkste kenmerken van dit samenwerkingsverband benoemd en is de bestuurlijke verantwoording over de werkzaamheden van het bestuur en het uitgevoerde beleid opgenomen.

Het tweede hoofdstuk bevat de continuïteitsparagraaf. Deze bestaat uit de meerjarenbegroting, de risicoanalyse en het verslag van het toezichthoudend bestuur.

In hoofdstuk drie wordt een financiële verantwoording gegeven van de resultaten van het samenwerkingsverband, inclusief de kengetallen.

Tenslotte is in hoofdstuk vier de jaarrekening opgenomen. Deze is opgesteld door het administratiekantoor van Zeeluwe en getoetst door de controller. Het geheel wordt voor controle aangeboden aan de accountant.

Er is gekozen voor een verantwoording op hoofdlijnen.

1.1 Doelstellingen en organisatie

Het samenwerkingsverband primair onderwijs Zeeluwe wordt gevormd door 36¹ schoolbesturen die verantwoordelijk zijn voor het onderwijs op

- 111 basisscholen (bao);
- 4 scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo);
- 3 scholen voor speciaal onderwijs (so).

Samen volgen ongeveer 20.000 kinderen hier onderwijs.

Deze scholen liggen in acht gemeenten: Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Nijkerk, Nunspeet, Putten en Zeewolde.

Bestuur samenwerkingsverband

Het bestuur is in 2018 niet gewijzigd en bestaat uit:

Voorzitter	de heer C.J. Windhouwer (onafhankelijk met stemrecht)
Directeur-bestuurder	mevrouw drs. K. Verkerk
Toezichthoudende bestuursleden	de heer P. den Besten (onafhankelijk lid, namens de OPR) de heer T. Diepeveen de heer A. Harms de heer A.G. Messelink de heer K.F. Oosterbaan

¹ Stichting Monton heeft één school binnen dit samenwerkingsverband. Deze is per 1 augustus 2018 overgedragen aan Stichting Proo.

Het bestuur is het bevoegd gezag van de Stichting en telt een bestuur van zeven leden: een onafhankelijk voorzitter, de directeur-bestuurder, die belast is met de uitvoerende bestuurstaken, een extern toezichthoudend bestuurslid op voordracht van de OPR en vier toezichthoudende bestuursleden, verbonden aan schoolbesturen. In de bijlage (blz. 75) treft u een overzicht van de nevenfuncties van de bestuursleden aan.

Het bestuur heeft in 2018 in twee vergaderingen aan de Vergadering van Aangeslotenen verantwoording afgelegd over het gevoerde bestuur en het uitgeoefende intern toezicht. Door het bestuur van Zeeluwe wordt de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs gehanteerd. Vanaf de start van Stichting Zeeluwe wordt gewerkt met een audit-commissie en een remuneratie-commissie. Zij leggen verantwoording af aan het bestuur.

Er wordt sinds 2017 gewerkt volgens het besturingssysteem van Policy Governance². Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het bestuur binnen een organisatie het hoogste orgaan is. Er wordt een nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de rol van het toezichthoudend bestuur en die van de uitvoerend bestuurder. De uitvoerend bestuurder heeft de hoogste autoriteit voor wat betreft beleidsinitiatieven en het toezichthoudend bestuur heeft de hoogste autoriteit als het gaat om de goedkeuring van randvoorwaarden waarbinnen beleid gevoerd wordt, zoals de financiële en de strategische aspecten. Er is gewerkt binnen het vastgestelde toezichtskader. Hierin zijn de waarden en de belangen van de morele eigenaren (schoolbesturen, gemeentes, ouders, leerlingen en andere partijen) vastgelegd en zijn criteria geformuleerd voor goed beleid. Met de directeur-bestuurder is afgesproken op welke wijze en op welke onderwerpen verantwoordingsrapportages worden opgeleverd. Dit is in een jaarplanning vastgelegd. In de praktijk wordt gestreefd naar een goede balans tussen beleid, inhoud en toezicht waarbij ook de noodzakelijke oriëntatie op de leerling, school en ouders in beeld gehouden wordt.

Ondersteunend bureau samenwerkingsverband Zeeluwe

Binnen dit samenwerkingsverband is gekozen voor het schoolmodel, waarbij de omvang van het ondersteunend bureau tot een minimum is beperkt. Tot aanstelling wordt alleen overgegaan binnen de kaders over aanstellingsomvang en periode, die met het bestuur, de Vergadering van Aangeslotenen en de OPR zijn afgesproken. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan het beleid om ontslagen en daarmee uitkeringen na ontslag te voorkomen.

In 2018 werd het samenwerkingsverband ondersteund door een klein bureau van 2,2 wtf, inclusief de directeur-bestuurder. Naast de directeur-bestuurder (0,8 wtf) zijn een managementassistent (0,6 wtf) en een beleidsmedewerker (0,8 wtf) werkzaam binnen het bureau. Voor de financiële en administratieve dienstverlening worden diensten ingehuurd (administratiekantoor en een controller). Op het gebied van de belangrijkste bedrijfs- en financiële processen is Zeeluwe In Control. Er is een bestuurs- en beleidscyclus voor de belangrijkste zaken opgesteld. De voortgang op de uitvoering wordt in het maandelijks werkoverleg besproken.

Per 1 februari 2018 is afscheid genomen van dhr. Büscher. Hij is met vervroegd pensioen gegaan. Hij is opgevolgd door mevr. Leijten als beleidsmedewerker voor de afgifte toelaatbaarheidsverklaringen, thuiszitters en de beleidsterreinen kwaliteitszorg en informatiebeveiliging.

² Het systeem is bedacht en ontwikkeld door John en Miriam Carver. Zij zijn ook de eigenaren van de naam 'Policy Governance'. Vandaar de ® achter de naam. Dit houdt in, dat Policy Governance een specifiek systeem is, waarvan de kenmerken omschreven zijn door John en Miriam Carver.

Per 1 mei 2018 is het bureau verhuisd naar de locatie waar Stichting Leerlingenzorg Noord Veluwe, het samenwerkingsverband VO, is gehuisvest. Een logische stap, waar beide partijen blij mee zijn en die door het veld wordt gewaardeerd.

Er zijn in 2018 geen klachten geweest. Er zijn met het bestuur afspraken gemaakt over de afwikkeling van klachten. Voor het afhandelen van klachten is Zeeluwe aangesloten bij de geschillencommissie onderwijs.

Commissie Onderinstroom

Binnen het samenwerkingsverband is de commissie Onderinstroom ingesteld, die de directeur-bestuurder adviseert over de directe toelaatbaarheid van jonge kinderen in het s(b)o. Daarnaast adviseert de commissie over de categoriebepaling so en de aanvragen TLV vanuit de verlengde onderinstroom. Tenslotte bestaat er de mogelijkheid dat voorschoolse voorzieningen of scholen de commissie om advies vragen inzake een complexe individuele situatie. De commissie rapporteert over haar werkzaamheden aan de directeur-bestuurder. De commissie bestaat uit 6 personen met expertise uit het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs en wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. De samenstelling van deze commissie is ongewijzigd gebleven in 2018.

Aangesloten schoolbesturen, Ondersteuningsplanraad en gemeenten Regio Noord-Veluwe

Er is in 2018, evenals in het vorig verslagjaar, gewerkt volgens de bedoeling en de afspraken uit het Ondersteuningsplan 2016-2020. In dit ondersteuningsplan zijn de schoolbesturen voor primair onderwijs nadrukkelijk aan zet. Zij krijgen middelen en ruimte om passend onderwijs vorm te geven. De lokale samenwerking is daarbij een belangrijke verbindende schakel om tot een daadwerkelijk dekkend netwerk van voorzieningen passend onderwijs te komen, zodat kinderen in de basisschoolleeftijd zo thuisbij als mogelijk onderwijs kunnen volgen.

Dit vraagt ook een nauwe samenwerking met het s(b)o waar niet alleen plaats is voor leerlingen om het voor hen best passende onderwijs te krijgen, maar van waaruit ook met het reguliere basisonderwijs afspraken gemaakt worden over ondersteuning in het reguliere onderwijs en/of binnen speciale lokale tussenvoorzieningen waar expertise gebundeld beschikbaar is. De monitoring op de voortgang in de realisatie van het dekkend netwerk in elk van de acht gemeentes heeft evenals vorige jaren plaatsgevonden door het uitzetten van vragenlijsten bij alle schoolbesturen en scholen. De uitkomsten zijn in lokale gesprekken met alle schoolbesturen en de gemeentes besproken. In elk van de gemeentes zijn vervolgens acties afgesproken en hierop is aan het samenwerkingsverband gerapporteerd. De voortgang is bij het grootste deel van de gemeentes conform afspraak. Bijvoorbeeld in Epe zijn ondersteuningsgrepen opgezet vanuit de samenwerking van alle schoolbesturen en de gemeente/jeugdhulp. Bij enkele gemeentes vraagt dit meer inzet. Hierover zijn met het samenwerkingsverband nadere afspraken gemaakt. Zo werken de scholen in Elburg en Ermelo nu met een procesbegeleider aan een gezamenlijke visie rond de invulling van het dekkend netwerk in die gemeentes.

De ondersteuningsplanraad heeft in 2018 vijf keer vergaderd. Alle keren is de directeur-bestuurder bij deze vergaderingen geheel of gedeeltelijk aanwezig geweest voor een toelichting op gevoerd beleid. Het toezichthoudend bestuurslid dat door de OPR is voorgedragen, is bij alle vergaderingen aanwezig geweest. De voorzitter van het bestuur is ook bij één vergadering aanwezig geweest. Er hebben enkele mutaties in de samenstelling van de OPR plaatsgevonden. De OPR heeft informatief gesproken over het jaarverslag 2017, de rapportage monitor van beleid en de begroting 2019. Tevens hebben zij zich laten

informereren over Op Koers, een initiatief voor hoogbegaafde kinderen met multi-problematiek, dat door het samenwerkingsverband wordt ondersteund.

Door de directeur-bestuurder is in 2018 deel genomen aan verschillende beleidsoverleggen en het OOGO van de wethouders van voorheen de Regio Noord Veluwe. In deze overleggen zijn de betrokken portefeuillehouders geïnformeerd over de ontwikkelingen bij het samenwerkingsverband, de uitkomsten van de monitor Dekkend Netwerk 2017-2018 en is de uitvoering van het regionale thuiszitterpact besproken. Een nadrukkelijk aandachtspunt is de vormgeving van een goede samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg op de Veluwe. Binnen de gemeentes Epe, Nijkerk, Putten en Zeewolde zijn hiervoor door de gemeentes al afspraken gemaakt met de schoolbesturen. In de overige vier gemeentes is dit nog in ontwikkeling.

Er is in het najaar op initiatief van de samenwerkingsverbanden PO en VO samen met de gemeentes een ThuiszittersTop georganiseerd. Ook is er een informatiebijeenkomst in Nijkerk georganiseerd voor alle partners in het domein onderwijs-zorg.

De opdracht in het kader van passend onderwijs en het werkgebied van dit samenwerkingsverband zijn zodanig landelijk en regionaal gebonden, dat er geen sprake is van ontwikkelingen op het gebied van internationalisering nu en in de komende jaren.

In het kader van een goede afstemming neemt de directeur-bestuurder deel aan een landelijke bijeenkomst van het netwerk leidinggevenden samenwerkingsverbanden en aan twee regionale netwerken. Tevens heeft de directeur-bestuurder deel genomen aan een leergang voor directeuren samenwerkingsverbanden, waarin naast persoonlijke verdieping ook de principes van een complexe netwerkorganisatie en governance-vraagstukken aan de orde kwamen.

1.2 Verantwoording van het gevoerde beleid en de kernactiviteiten

Ondersteuningsplan 2016-2020

In het Ondersteuningsplan 2016 -2020 zijn de aangesloten schoolbesturen verantwoordelijk voor het onderwijs in hun scholen en in het bijzonder voor leerlingen met extra ondersteuning.

Onze missie is:

Voor ieder kind is er onderwijs dat past bij zijn/haar ontwikkeling, waarbij leraren uitgaan van verschillen tussen kinderen en de schoolbesturen het proces in de klas ondersteunen.

Hierbij gaan we uit van het principe: "regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is."

"Alle kinderen op de juiste school!"

De visie van Zeeluwe is dat alle kinderen in de scholen van de aangesloten schoolbesturen onderwijs genieten dat past bij hun cognitieve, sociaal-emotionele, lichamelijke en creatieve ontwikkeling.

Uitgangspunten daarbij zijn:

- Het kind staat centraal, altijd samen met zijn/haar leraar. Leerkrachten gaan daarbij uit van wat kinderen nodig hebben, met oog voor hun talenten.*
- Ouders zijn betrokken en educatief partner.*
- Leraren in onze scholen werken (samen met ondersteunend personeel) opbrengstgericht en handelingsgericht.*

Politieke en maatschappelijke context van het samenwerkingsverband

In relatie tot de doelen van passend onderwijs is in 2018 landelijk in toenemende mate aandacht gevraagd voor het terugdringen van het aantal thuiszitters. Marc Dullaert heeft als trekker van het landelijk thuiszitterspact daarover het nodige gepubliceerd. Direct daaraan gekoppeld dreigen met name kinderen, die hoogbegaafd zijn en bijkomende gedrags- en of andere problematiek hebben langdurig thuiszitter te worden. Op deze maatschappelijke actualiteit is door het samenwerkingsverband samen met de schoolbesturen en de gemeentes ook ingespeeld o.m. door het opstarten van Op Koers (zie verder in het jaarverslag).

Actueel waren in 2018 ook de politieke agenda rondom de besteding van de middelen passend onderwijs en de realisatie van de doelen van passend onderwijs. Ten aanzien van de besteding van de ontvangen middelen van OCW door samenwerkingsverbanden en het al dan niet opbouwen van reserves door het bestuur een voorstel gedaan om tot uitkering van extra middelen aan schoolbesturen te komen met de bedoeling om het dekkend netwerk op lokaal niveau te versterken. Zie verder in dit verslag de uitwerking daarvan.

Speerpunten van beleid 2018

Om de doelen uit het ondersteuningsplan te realiseren zijn voor 2018 een aantal speerpunten voor beleid geformuleerd. Deze zijn vervolgens in zogeheten programma's vertaald en vertaald in de begroting 2018.

1. Dekkend netwerk

1. In de acht lokale verbanden samenwerkingsafspraken realiseren d.m.v. facilitering van lokale initiatieven. Deze moeten aantoonbaar bijdragen aan het dekkend netwerk (denk aan tussenvoorzieningen, specifieke arrangementen onderwijs-zorg, directeuren/IB-netwerk en/of lokale coördinator).
2. Bevorderen van initiatieven rond samenwerking onderwijs en jeugdzorg (ontschotting t.g.v. verschillende financiering).
3. Door-ontwikkelen van lokale tussenvoorzieningen regulier-s(b)o.
4. Vaststellen wat (sub)regionale voorzieningen moeten blijven of worden (hoogbegaafdheid/cluster 4 voorzieningen).

2. Ouderbetrokkenheid

5. Inzicht krijgen in de mate van oudertevredenheid over het proces van doorverwijzing s(b)o.
6. Schoolbesturen/ scholen ondersteunen in het versterken van ouderbetrokkenheid, m.n. in het proces van passend onderwijs.

3. Monitoring ondersteuningsmiddelen

7. Monitoring voortgang schoolbesturen en lokale samenwerking in relatie tot de ontwikkeling van het basisondersteuningsprofiel op alle scholen en de vastgelegde afspraken met betrekking tot aanvullende expertise.
8. Monitoring van de besteding van alle ontvangen ondersteuningsmiddelen aan de realisatie van de doelen passend onderwijs.

4. Voorkomen thuiszitters

9. Versterken verbinding voorschoolse (vroeg)diagnostiek en best passende leerplek. Dit dreigt door opheffen steunpunt te verdwijnen.
10. Passende arrangementen ondersteunen voor kinderen, die buiten de boot dreigen te vallen (met name kinderen groep 7 en 8 én hoogbegaafde kinderen met multi-problematiek).

Ad 1. Dekkend netwerk

In 2018 hebben alle schoolbesturen in de acht gemeentes met elkaar gewerkt aan de realisatie van voldoende expertise op de scholen om kinderen die dit nodig hebben extra te kunnen ondersteunen. Uit de monitor blijkt dat in alle gemeentes tenminste één school is die leerlingen een bepaald gespecialiseerd aanbod kan bieden. Dit is een belangrijke constatering, maar vraagt zeker nog om versterking en verbreding de komende tijd. Daarnaast zijn er met de s(b)o scholen afspraken gemaakt over mogelijkheden tot aanvullend onderzoek, ambulante begeleiding en zonodig plaatsing (tijdelijk of voor langere tijd). In de gemeente Epe is het de scholen gelukt om samen met elkaar en met ondersteuning van en in samenwerking met de gemeente en jeugdzorg dit in afspraken te borgen. In de andere gemeentes is men hard op weg, waarbij in Nijkerk, Putten en Zeewolde de afspraken met jeugdzorg verder uitgebouwd worden. In Harderwijk zijn de scholen onderling tot verdere samenwerking gekomen, waarbij de start van Op Koers een mooi voorbeeld is van “doen wat nodig is”. In Nunspeet wordt een eerste Integraal Kindcentrum (IKC) gerealiseerd, waarbij regulier en s(b)o samen in een gebouw met voorschoolse voorzieningen zitten. In de gemeentes Ermelo en Elburg is met externe ondersteuning gestart aan de ontwikkeling van een gezamenlijke visie op dekkend netwerk in die gemeentes. In 2018 zijn wel meer kinderen naar het s(b)o verwezen dan voorheen³. Terwijl de instroom vanuit de voorschoolse voorzieningen ongeveer gelijk is gebleven zijn het vooral kinderen in de hogere groepen die nu alsnog doorstromen naar het s(b)o. Deze scholen geven aan dat de problematiek van de kinderen, die nu bij hen instromen wel zwaarder is als voorheen. Dit vraagt ook van de scholen voor s(b)o verdere expertise-ontwikkeling. In 2018 blijkt in de gesprekken met scholen/schoolbesturen dat men elkaar en het samenwerkingsverband beter weet te vinden om zo toch een best passende plek voor een leerling te vinden. In Epe en Zeewolde zijn tussenvoorzieningen gerealiseerd. In Harderwijk is een haalbaarheidsonderzoek naar een tussenvoorziening gestart. In Nunspeet en Nijkerk zijn scholen voor s(b)o, die met de reguliere scholen kijken wat aan ondersteuning mogelijk is. Er zijn in 2018 verschillende innovaties gestart met ondersteuning van het samenwerkingsverband. Dit zijn Op Koers, Opgeven is geen optie, Ondersteuningsgroep onderbouw en een ZML-zorggroep. Deze zijn toegekend voor een jaar met de afspraak om dan te evalueren of dit bijdraagt aan het dekkend netwerk. Deze evaluatie zal in april 2019 plaatsvinden. Voor Op Koers is in november 2018 het besluit genomen om dit meerjarig door te laten lopen.

Ad 2. Ouderbetrokkenheid

1. Er is een onderzoek naar oudertevredenheid uitgevoerd bij ouders van kinderen, die in het schooljaar 2016-2017 naar het s(b)o zijn doorverwezen. De respons was 56,3 %. De belangrijkste conclusies waren dat ouders over het algemeen tevreden zijn over de aanpak, begeleiding, inschatting en signalering van de vorige school. Men is echter kritisch naar de samenwerking met de leerkracht en de intern begeleider. Ouders geven aan meer behoefte te hebben aan helder, eenduidige informatie over het speciaal (basis) onderwijs. Men voelt zich bij de nieuwe school over het algemeen gehoord en welkom. Dit zijn vooral antwoorden van ouders die hun kind al op een reguliere school hadden zitten. De respons van ouders van kinderen die direct doorstroomden van voorschoolse voorzieningen was te gering om hierover iets te zeggen.
2. Er is regelmatig door het samenwerkingsverband aangesloten bij gesprekken met ouders en school om tot overeenstemming te komen over wat op basis van de ondersteuningsbehoefte van een leerling een passende plek zou zijn. Naast school waren vaak ook jeugdhulp en/of leerplicht hierbij betrokken. De Onderwijsconsulenten zijn het afgelopen jaar door ouders en met instemming van het samenwerkingsverband bij een aantal casussen ingeschakeld. Door

³ Zie verderop in dit jaarverslag het overzicht van de ontwikkeling van leerlingenaantallen en afgifte toelaatbaarheidsverklaringen.

deze betrokkenheid hebben we er aan kunnen bijdragen dat de meeste leerlingen weer met plezier naar school kunnen gaan.

Ad 3. Monitoring inzet ondersteuningsmiddelen

1. Evenals voorgaande jaren is een dubbele vragenlijst uitgezet bij alle schoolbesturen en scholen. De uitkomsten zijn vervolgens in de lokale gesprekken besproken. Dit heeft naast rapportages op lokaal niveau geleid tot acties door alle betrokken schoolbesturen en gemeentes in het kader van het dekkend netwerk. Zie ook ad 1. Tevens zijn de uitkomsten op het niveau van het samenwerkingsverband gebundeld en dit heeft geleid tot een aantal conclusies en aanbevelingen. Als hoofdconclusie is gesteld dat de schoolbesturen/scholen in gezamenlijkheid goed op weg zijn. Dit blijkt uit het feit, dat: er bijna voor elk kind een passende plek is; op de meeste punten voldoende expertise voor handen is; er scholing wordt georganiseerd voor de ontwikkeling van de professionals; er geïnvesteerd wordt in de doorgaande lijn en er steeds meer samenwerking in- en extern plaatsvindt. Er is echter nog geen volledig dekkend netwerk voor het gehele samenwerkingsverband. Ook zijn er goede voorbeelden opgehaald en gedeeld. In onderstaande tabel de voorbeelden uit de meest recente monitor 2017-2018.

Gemeente	Voorbeelden van goede samenwerking tussen scholen en/of schoolbesturen onderling binnen één van de gemeenten die binnen samenwerkingsverband Zeeluwe vallen:
Elburg	<ul style="list-style-type: none"> • Van Kinsbergenschool werkt nauw samen met de scholen van St. De Meent en de Prins Willem Alexanderschool. Maar ook werken wij samen met St. OOK (Kampen) • Taalklas, periodiek gezamenlijk overleg over visie en IHP • Het ILSE was een goede samenwerking van drie schoolbesturen • Overleg over plaatsing leerling met extra zorg
Epe	<ul style="list-style-type: none"> • Rondom begaafdheid begint de samenwerking met onze andere school binnen VenIJ in Oene vorm te krijgen. • Ondersteuningsgroep, NT2 aanpak, visieontwikkeling, HB groep • Besturensamenwerking en expertisecentrum • Ondersteuningsgroepen, IB-netwerk, gezamenlijk overleg visie, Eurekagroep, netwerken, VVE-bijeenkomsten • Stuurgroep perspectief
Ermelo	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatief traject Sardes • Met besturen een dekkend netwerk realiseren • Directeuren en IB-overleggen
Harderwijk	<ul style="list-style-type: none"> • VCO en Educare • "Op Koers", een Harderwijks bestuur overstijgend arrangement ten behoeve van dubbel-bijzondere leerlingen met een hoogbegaafdheidsprofiel. Daarnaast zal er, zoals het er nu naar uitziet, een Harderwijkse "ondersteuningsklas" als arrangement ten behoeve van leerlingen die tijdelijk 'uit de situatie gehaald' moeten worden vanwege bijzondere omstandigheden of behoeften aangeboden worden. • Besturen- en Directeurenoverleg • AZC en taalklas • Transferklassen • Samenwerken in onderzoek naar een 10-14 voorziening.

Nijkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Via de LEA wel contacten maar geen samenwerkingsverband • Het directeuren/bestuurders overleg. Ontwikkeling van passend onderwijs in Nijkerk. • Het samen oppakken van een dekkend netwerk • ZML in Nijkerk • LEA, netwerk besturen Passend Onderwijs • HSN-PCOGV schoolbesturen: Overdracht van een school • Zeeluwe - Nijkerk lokale samenwerking tussen besturen • Samen optrekken rond diverse thema's.
Nunspeet	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg over plaatsing leerling met extra zorg • Taalklas • IKC-vorming • Junior College, studiedagen • Gezamenlijk overleg Juniorcollege en thuiszitters.
Putten	<ul style="list-style-type: none"> • De gezamenlijke keuze voor een kwartiermaker passend onderwijs. De gezamenlijke inzet voor realisering van een tussenvoorziening. De beschikbaarheid van vereniging specifieke expertise (taalklas vluchtelingen) Plusklas hoogbegaafden openstellen voor alle Puttense leerlingen. Bereidheid om passend onderwijs vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid Putten-breed in te gaan vullen. • Met besturen een dekkend netwerk realiseren, commissie van 5, coördinator passend onderwijs • In Putten hebben wij de 'commissie van 5' en CNS Putten • Kartrekker/intermediair
Zeewolde	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen • Coec, spreidingsbeleid, onderzoek naar plek so/sbo binnen Zeewolde. Samenwerking ivm IKC onder begeleiding van ICS • Huisvesting s(b)o • Drietrapp huisvesting, drietrapp thuisnabij onderwijs • Besturen slaan handen ineen met als doel om geen kind meer Zeewolde uit te verwijzen.

Als aanbeveling is gedaan dat de scholen/schoolbesturen met elkaar afspraken maken om van elkaar te weten welke extra ondersteuning zij kinderen kunnen bieden. Dit met oog op de zorgplicht om voor elk kind een passende plek te realiseren.

2. Ook de besteding van de ondersteuningsmiddelen is gemonitord. Aan alle schoolbesturen is gevraagd naar een financiële verantwoording van de inzet van de ontvangen ondersteuningsmiddelen. Verderop in dit verslag treft u de beknopte rapportage op hoofdlijnen hiervan aan. In mei 2018 heeft het samenwerkingsverband meegewerkt aan een onderzoek van de directie rekenschap van de Inspectie van OCW over de financiële inzet van de middelen passend onderwijs. Behalve het samenwerkingsverband is ook een van de schoolbesturen bevraagd en een school van deze stichting. De uitkomsten zijn recent gepubliceerd.⁴ Een van de aanbevelingen is om naast het opvragen van de verantwoording ook met de schoolbesturen het gesprek aan te gaan over de doelen en inzet van de middelen. Deze zullen over de uitkomsten 2018 in het voorjaar 2019 door de directeur-bestuurder en de controller met een aantal schoolbesturen worden gevoerd.

⁴ Zicht op de besteding van middelen passend onderwijs: een verkennend onderzoek bij samenwerkingsverbanden, schoolbesturen en scholen voor primair onderwijs – Uitgave Inspectie ministerie van OCW.

Ad 4. Voorkomen thuiszitters

1. Om er voor te zorgen, dat de verbinding tussen voorschoolse (vroeg)diagnostiek en best passende leerplek wordt vastgehouden, is de commissie Onderinstroom het afgelopen jaar een aantal keer gevraagd om rondom een casus te adviseren en/of te observeren. Ook is in Nijkerk een bijeenkomst georganiseerd met voorschoolse voorzieningen, gebiedsteammedewerkers, 2^e lijnorganisaties en intern begeleiders om elkaars mogelijkheden beter te leren kennen. De beschikbaarheid van voldoende jeugdartsen en verpleegkundigen is een aandachtspunt dat bij de gemeentes ook is neergelegd. Met organisaties, zoals Pactum, Careander en 's Heerenloo worden contacten onderhouden om de aansluiting met onderwijs te leggen. In het najaar is een ThuiszittersTop voor de gehele regio georganiseerd met externe sprekers. Dit evenement werd door de deelnemers gewaardeerd. Door de inbreng van de sprekers en de uitwisseling van casuïstiek was de belangrijkste opbrengst van de middag het inzicht dat de perspectieven van ouders en professionals kunnen verschillen, maar in het belang van het kind wel overbrugd moeten worden. Om het aantal vrijstellingen op basis van de leerplichtwet onder artikel 5a⁵ terug te dringen, is gestart met een aanpak om met ouders die dit aanvragen een leerperspectiefgesprek aan te gaan.
2. Een belangrijk deel van de (dreigende) thuiszitters betreft hoogbegaafde kinderen met multi-problematiek. Door de start van Op Koers wordt hen een passende arrangement aangeboden om vast te kunnen stellen wat hun ondersteuningsbehoefte is en wat vervolgens dan een best passend plek is. Voor de kinderen uit groep 7 en 8, die vaak vanwege gedragsproblematiek dreigen uit te vallen, is het in 2018 nog niet gelukt om anders dan een doorverwijzing naar het speciaal onderwijs een meer passend aanbod op lokaal niveau te realiseren.

Internationalisering

De wet- en regelgeving op het gebied van jaarverslaggeving vraagt ook om aan te geven of er vanuit het samenwerkingsverband activiteiten worden of zijn ondernomen op het gebied van internationalisering. Dit is voor het samenwerkingsverband Zeeluwe niet het geval. Ook voor de toekomst worden geen ontwikkelingen op verwacht.

1.3 Verantwoording bereikte resultaten

1.3.1 Ontwikkeling leerlingenaantallen 2011-2018

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen in het bao en s(b)o zijn in het kader van de doelen, die gesteld zijn bij de invoering van passend onderwijs relevant. De achterliggende gedachte hierbij is, dat meer kinderen met een ondersteuningsvraag in het regulier onderwijs opgevangen kunnen worden.

Het totaal aan leerlingen op alle bao en sbo scholen binnen dit samenwerkingsverband is met 137 leerlingen afgenomen (0,7 %, exclusief so). Het aantal leerlingen op speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs is met respectievelijk 10 en 11 leerlingen toegenomen. Dit is een trendbreuk ten opzicht van de jaarlijkse daling vanaf 2011. Hierdoor zijn ook de deelnamepercentages in het sbo en het so, in plaats van verdere daling, juist gestegen.

⁵ Artikel 5a leerplichtwet betreft kinderen met lichamelijke en of psychische beperkingen.

	BAO	SBAO	Totaal
1-10-2011	22.118	578	22.696
1-10-2012	21.761	539	22.300
1-10-2013	21.281	505	21.786
1-10-2014	20.836	488	21.326
1-10-2015	20.621	461	21.082
1-10-2016	20.498	421	20.919
1-10-2017	20.451	384	20.835
1-10-2018	20.304	394	20.698

	Jonger dan 8 jaar			> 8 jaar			SO Totaal
	SO cat 1	SO cat 2	SO cat 3	SO cat 1	SO cat 2	SO cat 3	
1-10-2011	130	3	10	340	12	38	533
1-10-2012	96	6	11	321	12	42	490
1-10-2013	81	4	15	322	9	43	474
1-10-2014	79	5	16	284	11	37	432
1-10-2015	88	1	10	252	7	37	395
1-10-2016	86	1	9	239	5	41	381
1-10-2017	88	1	10	213	9	35	356
1-10-2018	86	4	8	225	9	35	367

Deelname %	SBO	SO cat 1	SO cat 2	SO cat 3	SO Totaal
1-10-2011	2,55 %	2,07 %	0,07 %	0,21 %	2,35 %
1-10-2012	2,42 %	1,88 %	0,06 %	0,24 %	2,20 %
1-10-2013	2,32 %	1,85 %	0,06 %	0,27 %	2,18 %
1-10-2014	2,29 %	1,70 %	0,06 %	0,25 %	2,03 %
1-10-2015	2,19 %	1,61 %	0,04 %	0,22 %	1,87 %
1-10-2016	2,01 %	1,55 %	0,03 %	0,24 %	1,82 %
1-10-2017	1,85 %	1,44 %	0,05 %	0,22 %	1,71 %
1-10-2018	1,90 %	1,50 %	0,06 %	0,21 %	1,77 %
Landelijk gem. 1-10-2017	2,34 %				1,62 %
Landelijk gem. 1-10-2018	2,42 %				1,65 %
gem. Landelijk 1-10-201	2,35 %	1,27 %	0,10 %	0,18 %	1,55 %

SBO

Het landelijk gemiddelde voor het deelnamepercentage voor het sbo ligt op 2,35 % (referentiedatum 1/10/2015).

Met 1,90 % ligt het deelnamepercentage sbo binnen deze regio beneden dat landelijk gemiddelde. Echter in vergelijking met vorig jaar is het deelnamepercentage iets toegenomen (was 1,85 %).

SO

Het landelijk gemiddelde voor het so bedroeg 1,55 % per 1/10/2015. Bij de kinderen tot 8 jaar was er het afgelopen jaar een afname van de instroom in het so met 1 leerling ten opzichte van voorgaand jaar en bedraagt het aantal nu 98. Vanaf 2015 tot heden beweegt dit cijfer (kinderen < 8 jaar) zich op het niveau van circa 100. Boven de 8 jaar is er dit jaar sprake van een stijging met 12 leerlingen; dit in tegenstelling tot de dalende trend van de laatste jaren. De totale toename in het so wordt met name veroorzaakt door een toename met 12 leerlingen (cat. 1) van kinderen boven de 8 jaar.

Het gehele so deelnamepercentage van 1,77%, was vorig gedaald tot 1,71% , is nu weer iets verder boven het landelijk gemiddelde in 2015 gestegen.

De daling van het totaal aantal basisschoolleerlingen in deze regio zet door, maar de krimp is beperkt. De ontwikkeling van de leerlingenaantallen in het so en sbo in deze regio komen overeen met ook een landelijke trend die waarneembaar is. Deze zijn voor 2017 en 2018 opgenomen in de bovenstaande tabel. In het kader van de vereveningsopdracht binnen het samenwerkingsverband zijn deze cijfers geen reden tot ongerustheid. In de meerjarenprognose wordt voldoende geanticipeerd op de mogelijkheid, dat de verevening, zoals het ministerie van OCW die dit samenwerkingsverband in 2014 heeft opgelegd, in 2024 niet geheel wordt gehaald.

1.3.2 Verantwoording inzet middelen door de aangesloten schoolbesturen

Een belangrijk deel van de ondersteuningsmiddelen (€ 290,= per leerling per schooljaar) wordt direct naar de aangesloten schoolbesturen doorgezet. Om te kunnen vaststellen of alle schoolbesturen ook daadwerkelijk het afgesproken beleid op het gebied van passend onderwijs implementeren en de daarvoor beschikbare ondersteuningsmiddelen inzetten, is afgesproken dat er een monitoringsystematiek wordt ontwikkeld die dit proces volgt.

Daartoe is in het najaar de monitor verantwoording beleid 2017-2018 uitgezet. Deze bestond uit twee vragenlijsten. Eén voor alle schoolbesturen en één voor alle individuele scholen. In januari 2019 zijn alle voorlopige resultaten met alle (vertegenwoordigers van) schoolbesturen en gemeentelijk vertegenwoordigers besproken in elk van de acht gemeentes.

Tevens zijn alle schoolbesturen begin januari 2019 gevraagd om de besteding van de ontvangen ondersteuningsmiddelen te verantwoorden. Hiervoor is een beknopte vragenlijst rondgestuurd waarbij gevraagd is naar de nagestreefde doelen, de bereikte resultaten en de daadwerkelijke besteding van de middelen. Alle 36 schoolbesturen hebben de gevraagde verantwoording aangeleverd. Hieronder een samenvatting van de uitkomsten op hoofdlijnen.

Doelen passend onderwijs⁶

Alle schoolbesturen zijn voor de derde keer op rij gevraagd de specifieke doelen passend onderwijs in te vullen. Het verantwoordingsformulier is door alle schoolbesturen ingevuld geretourneerd. Het valt echter op dat de uitwerking van de antwoorden ten aanzien van de doelen minder uitvoerig is dan de twee voorgaande jaren. Redenen kunnen zijn dat schoolbesturen en scholen de genoemde doelen niet meer van toepassing vinden, omdat de genoemde doelen geïmplementeerd, opgenomen en geborgd zijn. De antwoorden bij overig nader te benoemen doelen zijn dit jaar namelijk aanzienlijk uitgebreider.

De doelen waren:

Doel	2016	2017	2018
Invoeren handelingsgericht werken	85 %	97 %	94 %
Ondersteunen hoogbegaafdheid	82 %	89 %	88 %
Aanbieden dekkend aanbod van voorzieningen	79 %	72%	85 %
Verlagen verwijzingspercentage	30 %	100 %	85 %
Thuis nabij onderwijs	64 %	75 %	67 %
Overige nader te benoemen		44 %	79 %

⁶ Dit is bij elk schoolbestuur opgevraagd.

Handelingsgericht werken wordt door de meerderheid van de schoolbesturen en hun scholen aangegeven als de wijze waarop het leren wordt ingericht. Bij sommige schoolbesturen is dit geen doel meer, omdat handelingsgericht werken al helemaal is ingevoerd en geborgd. Anderen geven aan dat dit doel bereikt is, maar een belangrijk thema blijft dat voortdurend aandacht vraagt. Zo worden nieuwe leerkrachten ingewerkt op het handelingsgericht werken en worden verschillende vormen van coaching ingezet.

Voor het ondersteunen van hoogbegaafdheid worden veel doelen met voorbeelden van inzet omschreven. Zo zijn er plusklassen, verrijkingsklassen, een Kangoeroe groep, verrijkingsprojecten en kinderuniversiteit opgezet. Een ander schoolbestuur geeft aan dat het doel deels ontwikkeld en behaald is. Eén schoolbestuur heeft onder begeleiding van Novilo een beleidsplan geschreven. Ook worden gespecialiseerde leerkrachten verder geschoold, vrij geroosterd en ingezet voor hoogbegaafdheid. Op Koers is omarmd door alle schoolbesturen en eind november 2018 is besloten dat dit onderzoeks- en integratie-arrangement voor meerdere jaren gefaciliteerd en gecontinueerd zal worden.

Het doel om een dekkend aanbod van voorzieningen te ontwikkelen heeft een hoger percentage gekregen dan in 2017. Schoolbesturen geven aan op lokaal niveau meer samen te werken. Er is uitwisseling van externe voorzieningen en expertise. Ook breidt de samenwerking met jeugdzorg en het s(b)o uit als het gaat om begeleiding van trajecten, diagnostiek en behandeling. Ondersteunende materialen om het onderwijs aan bijzondere leerlingen te faciliteren zijn: ICT middelen, wiebelkussens, koptelefoons en dergelijke.

Het verlagen van het verwijzingspercentage s(b)o is geen doel op zich. Scholen geven wel aan dat ze gericht zijn op het laag houden van de verwijzingspercentages. Alle schoolbesturen blijven op of onder de norm van 1 en 2 % doorverwijzing naar respectievelijk so en sbo. In vergelijking met eerdere jaren in het totaal aantal afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen wel gestegen⁷. Er wordt ook aangegeven dat een aantal scholen de afgelopen jaren geen of weinig leerlingen hebben doorverwezen. Succesvolle terugplaatsing is ook mogelijk. Zo heeft een leerling vanuit het speciaal onderwijs de basisschoolperiode in het reguliere basisonderwijs afgesloten. Ook ging een leerling korte tijd naar Op Koers.

Over het doel thuis nabij onderwijs wordt minder gerapporteerd dan vorig jaar. Het kan zijn dat dit een vanzelfsprekend doel is met een overlap naar het doel dekkend aanbod van voorzieningen in een gemeente waar samenwerking meer lokaal gezocht wordt.

Bij overige doelen wordt door schoolbesturen die niet de gevraagde doelen invulden beduidend meer nieuwe doelen genoemd. Voorbeelden zijn: goede zorgbalans in de groepen; het inzetten van de gedragsspecialist ter ondersteuning en de coaching van leerkrachten. Ook worden genoemd: het versterken van aanbod aan anderstaligen en extra ondersteuning bieden in grote groepen door de inzet van bijvoorbeeld een onderwijsassistent. Rekenen wordt volledig digitaal aangeboden. Docenten worden ondersteund door een interne collega (train de trainer). De voorbereidingen van een integraal kindcentrum (IKC) wordt evenals in 2017 genoemd.

⁷ Zie elders in dit jaarverslag de toelichting hierop.

Resultaten passend onderwijs⁸

Resultaat	2016	2017	2018
Individuele leerlingen met resultaat begeleid	75 %	97 %	91 %
Handelingsgericht werken ingevoerd	64 %	69 %	79 %
Plaatsing s(b)o gerealiseerd	42 %	42 %	76 %
Plaatsing andere reguliere basisschool		47 %	61 %
Aanvullende expertise gecontracteerden			85 %

Algemeen:

Van de 36 schoolbesturen is er in 2019 één schoolbestuur opgenomen in een groter bestuur. Daar zijn over 2018 geen gegevens van ontvangen. De antwoorden van de schoolbesturen over hoe zij inzetten op resultaten passend onderwijs wisselen nogal in de mate van gedetailleerdheid. De variant 'in algemene zin' is zonder nadere toelichting en specificatie, veelal op bestuursniveau doorgegeven. Op schoolniveau is er meer gespecificeerd en zijn resultaten nauwkeuriger uitgewerkt. Dit levert inspirerende voorbeelden op.

91% van de schoolbesturen geeft aan dat het afgelopen jaar middelen zijn uitgegeven aan individuele begeleiding om extra ondersteuning te kunnen bieden en om te voorkomen dat leerlingen moeten uitstromen naar s(b)o. Zo is er extra aandacht voor kinderen met gedrags- en leerproblemen. Hierdoor kunnen deze leerlingen mee met het onderwijsaanbod in hun groep of ze hebben een eigen leerlijn. Voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte worden de juiste zorgroutes bereikt. Anderen geven aan dat individuele begeleiding een continue verbeter- en verdiepingstraject betreft en dat dit een punt van permanente aandacht blijft. In vergelijking met vorig jaar is dit een lichte daling.

Er wordt weer meer ingezet op handelingsgericht werken. 79% van de schoolbesturen gaven aan dat alle teams dat doen en nieuwe leerkrachten en onderwijsassistenten hierop worden ingewerkt. Ook geeft een schoolbestuur aan het eigenaarschap van handelingsgericht werken bij de leerkrachten (actieteams en werkgroepen) neer te leggen. Er vindt coaching en begeleiding van het team plaats door het inzetten van interne en externe coaches. Het verfijnen van groepsplannen (eenvoudiger en handzamer) is in proces gezet en afspraken/signaleren en communicatie zijn gerealiseerd. Door de inzet van de onderwijsassistenten kan er meer op niveau en leerdoel ondersteund worden.

Er zijn doorverwijzingen naar het so en sbo geweest, omdat dit voor de ontwikkeling van de leerlingen noodzakelijk was. De scholen gaven daarbij aan dat dit dan het best passende onderwijs voor leerlingen was. Bij doorverwijzingen is er intensief contact tussen ouders, de basisschool en de beoogde school voor speciaal (basis)onderwijs. Dat door meer schoolbesturen wordt aangegeven dat hier sprake van is komt overeen met een groter aantal verwijzingen, maar ook met een toenemend inzicht dat voor kinderen dit bijdraagt aan een passende onderwijsplek. Scholen geven vaker aan dat een doorverwijzing noodzakelijk is, omdat de grens en/of de kwaliteit van de gewenste zorg en begeleiding was bereikt.

In vergelijking met voorgaande jaren noemen meer schoolbesturen dat er sprake is geweest van bao-bao plaatsing. Er worden voorbeelden genoemd, dat leerlingen met een grotere of specifieke ondersteuningsbehoefte van een andere reguliere school zijn overgekomen andere school zijn doorverwezen. Zo wordt genoemd door scholen dat er meer sprake was van zij-instromers dan eerdere jaren en ook dat een "ongelukkige" leerling is geholpen met een overstap naar een andere school. Deze bao-bao plaatsingen zijn met ouders en in onderling overleg tussen beide scholen gerealiseerd.

⁸ Dit is aan elk schoolbestuur opgevraagd.

Bij aanvullende expertise worden initiatieven op school- en bovenschools-niveau genoemd. Voorbeelden zijn tijdelijke gecontracteerden voor projectaanstellingen logopedie, ambulante begeleider, contract op SWV niveau, collectieve inkoop, expertise Epe, observaties, speltherapie, psychologische onderzoeken en contract inhuur expertise onderzoek en ambulante begeleiding bij Educare. Alle schoolbesturen in Harderwijk hebben in samenwerking met de gemeente Harderwijk, en het samenwerkingsverband het initiatief voor Op Koers genomen. Hiermee is een nieuw onderzoeks- en re-integratiearrangement tot stand gebracht voor Harderwijkse leerlingen die in de knel komen vanwege een combinatie van hoogbegaafdheid en bijkomende complexe leer-, fysiek-motorische en/of gedragsproblematiek. Daarnaast wordt aangegeven, dat er op lokaal niveau meer bestuurlijke samenwerkingen tot stand komt ten dienste van passend onderwijs.

Resumé financiële verantwoording op niveau samenwerkingsverband

Alle schoolbesturen hebben zich middels een vragenlijst niet alleen inhoudelijk, maar ook financieel verantwoord over de besteding van de (extra) ondersteuningsmiddelen in 2018. Het totale bedrag dat aan (extra) ondersteuningsmiddelen door Zeeluwe aan de schoolbesturen in 2018 is betaald, bedraagt € 6.316.512. Het grootste deel van dit bedrag betreft de ondersteuningsmiddelen van € 290 per leerling. Daarnaast is eenmalig een bedrag van € 319.000 uitgekeerd op basis van het resultaat van 2017.

De schoolbesturen is gevraagd om op zeven aspecten de verantwoording in te vullen. Dit levert op het niveau van het swv Zeeluwe onderstaand beeld op. Ter vergelijking zijn ook de cijfers van vorig jaar in de tabel opgenomen. Er is dit jaar geen categorie reserveringen opgenomen, omdat de ontvangen ondersteuningsmiddelen jaarlijks ook daadwerkelijk moeten worden ingezet.

Categorie van inzet ondersteuningsmiddelen	2017	2018	Percentage van totaal
Directe inzet in het onderwijs, bijvoorbeeld de inzet van een onderwijsassistent, leerkrachtondersteuner	€ 2.442.000	€ 2.351.403	37,2 %
Indirecte inzet in het onderwijs, bijvoorbeeld een zorgcoördinator/ IB	€ 2.093.000	€ 2.033.237	32,2 %
Professionalisering leerkrachten /IB/...	€ 220.000	€ 372.471	5,9 %
Inzet expertise	€ 554.000	€ 380.008	6,0 %
Arrangementen	€ 376.000	€ 219.735	3,5 %
Hulpmiddelen of aanpassingen t.b.v. passend onderwijs	€ 196.000	€ 166.954	2,6 %
Reserveringen	€ 110.000	<i>Niet opgenomen</i>	
Overig	€ 30.000	€ 792.704	12,6 %
Totaal	€ 6.021.000	€ 6.316.512	100 %

Evenals vorig jaar is het grootste deel van de middelen ingezet ten behoeve van de directe ondersteuning in de klas en voor het versterken van de indirecte ondersteuning door inzet van een IB-er en/of zorgcoördinator. Ten behoeve van professionalisering en expertise wordt aanzienlijk minder van de ondersteuningsmiddelen ingezet. De inzet van expertise is in vergelijking met vorig jaar minder geweest. De inzet van middelen op professionalisering juist meer.

Er wordt met name meer ingezet op scholing hoogbegaafdheid. In vergelijking met vorig jaar worden minder middelen ingezet specifiek voor individuele arrangementen. Door schoolbesturen wordt in vergelijking met vorig jaar veel toegeschreven onder categorie overig. In de verschillende toelichting worden hier de bijdragen aan Op Koers, maar ook plusklassen en aanschaf van specifieke leermiddelen onder genoemd. De komende maanden zullen met een aantal schoolbesturen verdiepende gesprekken worden gevoerd over de besteding van de ondersteuningsmiddelen in het kader van de ontwikkeling van het dekkend netwerk binnen Zeeluwe.

Hieronder worden de in 2018 bereikte resultaten weergegeven. Deze zijn gebaseerd op het OP 2016-2020.

	Beoogd resultaat	Indicatoren	Gerealiseerd
1.	Alle kinderen op de juiste school	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzieningen op orde • Expertise beschikbaar • Geen thuiszitters 	<ul style="list-style-type: none"> • Lokaal is er sprake van een dekkend netwerk • Grotendeels ook voor HB onderwijs • Schoolbesturen organiseren eigen expertise en/of lokale samenwerking • 14 meldingen van thuiszitters • Eind 2018: 4 thuiszitters en 30 vrijstellingen. Dat zijn er 8 minder dan in 2017
2.	Tevredenheid ouders over geboden ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • Alle scholen breed basisprofiel en meerdere vormen van extra ondersteuning • Minimaal 80% van de ouders tevreden 	<ul style="list-style-type: none"> • Vrijwel alle scholen voldoen aan het basisprofiel en bieden extra ondersteuning. Nog niet alle benodigde expertise is geborgd • Oudertevredenheid is gemeten en men is in geval van doorverwijzing s(b)o redelijk tevreden.
3.	Kwaliteit van de ondersteuning	Alle scholen een voldoende volgens de inspectie	In het schooljaar 2017-2018 waren er 2 zwakke scholen bekend.
4.	Doorlopende leerlijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Er vindt in 80 % warme overdracht plaats 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de overgang van voorschool naar PO wordt dit gehaald. • Voor de overgang van PO naar VO ligt dit nog lager dan 80 %
5.	Voorlichting aan ouders is helder, actueel en toegankelijk	Actuele schoolondersteuningsprofielen op websites scholen	<ul style="list-style-type: none"> • Enkele scholen hadden geen actueel SOP, maar geven aan er mee bezig te zijn. • Ondanks de afspraak dat 1 oktober 2018 alle SOP's op de website van scholen zouden staan is dit nog niet het geval.
6.	Passend onderwijszorg aanbod	Afspraken gemeenten / instellingen en scholen	Er zijn in 3 van de 8 gemeenten concrete afspraken gemaakt tussen de schoolbesturen, gemeente en CJG voor afstemming en/of bijzondere arrangementen.

1.3.3 Verantwoording op resultaten ondersteunende processen

Zoals is omschreven in het Ondersteuningsplan van dit samenwerkingsverband ondersteunt het bureau de aangesloten schoolbesturen in het realiseren van passend onderwijs. De afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen en het adequaat informeren van ouders, scholen en andere belanghebbenden over passend onderwijs zijn naast de ondersteuning van de schoolbesturen in de realisatie van passend onderwijs de belangrijkste kerntaken.

Hieronder deze kerntaken omgezet in de bereikte resultaten.

	Beoogd resultaat	Indicatoren	Gerealiseerd
7.	Tevredenheid TLV proces	Klachten en/of procedures	Er zijn geen klachten of procedures ⁹ van het swv bij de rechtbank geweest.
8.	TLV proces op orde	Binnen 8 werkdagen TLV proces afgerond	In het schooljaar 2017-2018 is 99,4 % van de TLV's op tijd afgerond.
9.	Klachten	Minimaal 80% van de ouders is tevreden	Er zijn in 2017-2018 geen klachten of procedures geweest
10.	Vraagbaakfunctie voor ouders	<ul style="list-style-type: none">• Actuele website• Goede bereikbaarheid van het kantoor	<ul style="list-style-type: none">• De website is actueel en de beschikbare informatie wordt bij navraag als duidelijk en vindbaar beoordeeld.• Vragen van ouders, leerkrachten en anderen worden direct en naar tevredenheid beantwoord. Waar nodig wordt een follow-up afspraak gemaakt. Deze vragen worden anoniem vastgelegd.
11.	Kwaliteit van de samenwerking	Beoordeling door aangesloten partijen	Geen informatie beschikbaar

1.3.4 Afgifte toelaatbaarheidsverklaringen voor speciaal (basis)onderwijs

Aantallen afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen

Er zijn in het schooljaar 2017-2018 voor s(b)o in totaal 337 toelaatbaarheidsverklaringen (tlv's) afgegeven. Als we de vergelijking met voorgaande jaren willen maken tellen het grensverkeer en doorverwijzing van sbo naar so niet mee en komen we uit op 315 afgegeven tlv's. Dit zijn er 36 meer ten opzichte van het vorige schooljaar. Van de 315 tlv's zijn er 137 afgegeven voor herindicatie/verhuizing. Het so laat voor het eerst weer een stijging zien van het aantal afgegeven tlv's. Voor het so is het aantal afgegeven tlv's 6 meer dan in het afgelopen schooljaar, maar nog steeds 66 minder dan in schooljaar 2015-2016.

Bij het sbo zien we voor het tweede jaar op rij een toename van het aantal afgegeven tlv's. Vorig schooljaar een toename van 29 en het afgelopen schooljaar van 30 leerlingen. De toename van leerlingen in het sbo is een landelijke trend. In een gesprek hierover noemen schoolbesturen s(b)o als mogelijke verklaringen van deze groei: toename van ervaren complexiteit van leerlingproblematiek, zoals opvoedings- en hechtingsproblematiek bij kinderen, de toename van werkdruk in het po en het toenemende personeelstekort in het basisonderwijs, in combi met de grote groepsgrootte in het po.

⁹ Het swv is één keer door de onderwijsgechillencommissie gehoord in een zaak tussen een schoolbestuur en ouders.

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	t.o.v. 2016-2017
Totaal aantal TLV's	335	279	315	Toename 36
Vanuit bao naar sbo	99	128	158	Toename 30
Vanuit bao naar so	236	151	157	Toename 6

Schoolbesturen bao	TLV sbo 2016-2017	TLV sbo 2017-2018	TLV so 2016-2017	TLV so 2017-2018
Aanvragen TLV	21 besturen 57%	22 besturen 60%	19 besturen 51%	16 besturen 43%
Geen TLV aanvragen	16 besturen 43%	15 besturen 40%	18 besturen 49%	21 besturen 57%

Meer dan de helft van de schoolbesturen uit het reguliere basisonderwijs heeft het afgelopen schooljaar één of meerdere tlv's voor het sbo aangevraagd. Ongeveer de helft van de schoolbesturen vroeg een tlv voor het so aan.

In het Ondersteuningsplan is een afspraak gemaakt dat schoolbesturen de kosten voor een leerling die wordt doorverwezen naar het s(b)o zelf betaalt, wanneer de verwijzing sbo boven de 2% van het aantal leerlingen van een schoolbestuur uitkomt en 1% in geval van doorverwijzing naar het so¹⁰.

In het schooljaar 2017-2018 telde dit voor één schoolbestuur met 1 school¹¹. Door gebruikmaking van de solidariteitsregeling van het centrale budget hoefde er echter geen verrekening plaats te vinden.

Onderinstroom

Zeeluwe heeft in het ondersteuningsplan 2016-2020 vastgelegd dat voor jonge niet schoolgaande kinderen met zware ondersteuningsvragen een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd kan worden bij de commissie Onderinstroom.

Uit onderinstroom	2015-2016	2016-2017	2017-2018
s(b)o	55	45	41

In vergelijking met het totaal aantal afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen maakt de onderinstroom 12 % van de totale afgifte uit.

Als de herindicaties/verhuizingen niet worden meegerekend, bedroeg de onderinstroom in het afgelopen schooljaar 23 % van de totale instroom in het s(b)o. Het percentage leerlingen, dat via de onderinstroom direct naar het s(b)o doorstroomt vanaf een voorschoolse voorziening laat hiermee de afgelopen drie jaar een lichte daling zien.

¹⁰ Zie Ondersteuningsplan 2016-2020 bijlage 7 begrotingsafspraken

¹¹ Het betrof een zogenoemde eenpitter, bestuursbesluit 28 januari 2019

	SBO			SO		
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Regulier schoolbestuur	46	54	67	30	40	43
Crisisplaatsing	2	1	4	0	2	2
Onderinstroom	25	18	16	30	27	25
Herindicaties, verhuizing	25	55	51	174	81	78
Bestuur buiten swv	1	0	4	2	1	2
Verlengde onderinstroom			8*			7*
Totaal	99	128	150	236	151	157

Noot bij de tabel: * In schooljaar 2017-2018 is in de tweede helft van het schooljaar voor leerlingen die een tlv uit de verlengde onderinstroom kregen een aparte kolom toegevoegd. Zodat dit apart gemonitord kan worden.

Verlengde Onderinstroom

Wanneer een jonge leerling (kleuter) wordt aangemeld en de basisschool twijfelt of de onderwijsbehoeften van deze leerling binnen de ondersteuningsmogelijkheden (basis- en extra ondersteuning) van het basisonderwijs vallen, dan kan de basisschool gebruik maken van een verlengde onderinstroomperiode. De aanmelding hiervoor moet binnen 5 dagen na inschrijfdatum ingediend worden.

Aanmelding betekent dat een leerling binnen een periode van maximaal drie jaar door de basisschool alsnog aangemeld kan worden voor het s(b)o en dat dit dan voor rekening van het samenwerkingsverband is. De voorwaarde hierbij is wel dat voor dit kind het OPP op orde is en aantoonbaar extra ondersteuning is ingezet om deze leerling binnen het regulier onderwijs te houden. Het vroegtijdig betrekken van de ouders is een andere belangrijke eis. De commissie Onderinstroom adviseert de directeur-bestuurder op basis van het meegestuurde OPP of groeidossier en de adviezen van de geraadpleegde deskundigen.

In het voorjaar 2018 zijn de besturen van de scholen die deze kinderen hebben aangemeld benaderd voor een inventarisatie. Deze inventarisatie is bedoeld om te kunnen inschatten van welke kinderen de komende tijd alsnog een tlv aanvraag valt te verwachten en voor welke kinderen de melding kan worden ingetrokken. In schooljaar 2016-2017 is een kwart van de meldingen ingetrokken, omdat de betreffende leerlingen op de goede plek zitten of in een enkel geval verhuisd zijn dus geen tlv nodig hebben. In 2017-2018 zijn 15 meldingen verlengde onderinstroom omgezet in een TLV.

Met de invoering van de verlengde onderinstroom was de verwachting dat de directe onderinstroom lager zou worden, omdat kinderen met extra ondersteuning langer binnen het regulier onderwijs worden opgevangen. De afgelopen jaren zijn tussen de 60 en 90 aanvragen gedaan voor de verlengde onderinstroom. Er worden tussen de 15 en 20 aanvragen alsnog omgezet in een doorverwijzing binnen drie jaar. Vooralsnog lijkt de toepassing van de verlengde onderinstroom dan ook een goede maatregel om scholen uit te nodigen om kinderen met extra ondersteuning (langer) binnen het regulier onderwijs te houden. Om vast te stellen of dit ook daadwerkelijk zo is, zal in 2019 een analyse worden uitgevoerd op deze maatregel van de verlengde onderinstroom. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in het nieuwe OP 2020-2024. Om het gebruik en het resultaat van deze regeling beter te kunnen monitoren wordt vanaf het schooljaar 2017-2018 de afgifte van een tlv voor deze doelgroep apart geregistreerd. Zie de noot bij bovenstaande tabel.

Tijdigheid en volledigheid afgifteproces toelaatbaarheidsverklaringen

- In bijna alle gevallen zijn de toelaatbaarheidsverklaringen binnen de gestelde termijn afgegeven. Er zijn in een aantal gevallen tlv-aanvragen geretourneerd, omdat ze niet volledig en of onduidelijk waren. Door het aanvraagformulier nog wat aan te passen, aanvullende informatie te geven op de website en toelichting te blijven geven in telefoongesprekken, mail en nieuwsbrieven lukt het scholen steeds beter om alle info juist, duidelijk en volledig aan te leveren.
- Door invoering van de AVG 18 mei 2018 is het in behandeling nemen van tlv-aanvragen met wachtwoorden voor het ondersteunend bureau in tijdsduur geïntensiveerd. In 2019 wordt geïnvesteerd in een nieuw systeem waardoor er een kwaliteits- en efficiëncyslag gemaakt kan worden voor aanvragende scholen en het samenwerkingsverband. Er zijn geen klachten/bezwaren tegen het samenwerkingsverband gemaakt. Alle aanvragen voldeden aan de wettelijke eisen (verplichte handtekeningen deskundigen).
- Er is tijdens de zomerse piekdruk gedurende twee maanden, voor 8 uur per week extra ondersteuning ingezet in het administratieve proces van afgifte tlv's, met name vanwege groot aantal herindicaties.
- In september t/m december 2018 heeft Zeeluwe voor een re-integratie een werkervaringsplaats aangeboden. Dit re-integratie traject bestond voor 12 uur per week uit het ondersteunen van het administratieve proces inzake tlv's en thuiszitters.

'Alle kinderen op de juiste school' is het resultaat van het uitgevoerde oudertevredenheidsonderzoek over het proces naar- en de plaatsing in het speciaal onderwijs. Het onderzoek is van maart t/m juli 2018 in het kader van het scriptietraject uitgevoerd door een stagiaire aan de opleiding Toegepaste Psychologie van Saxion te Deventer. Op basis van de resultaten kan gesteld worden dat ouders gemiddeld tevreden zijn over het doorlopen proces. Kritische opmerkingen worden met name gemaakt over de communicatie met de school in aanloop naar een verwijzing naar s(b)o. Over de plaatsing, ofwel over de uiteindelijke schoolkeuze, zijn ouders achteraf tevreden.

Conclusie

Op basis van de ontwikkeling van de deelnamepercentages is te verwachten dat aan het eind van deze ondersteuningsplanperiode de deelnamepercentages in het so en sbo op het niveau van het landelijk gemiddelde liggen. Het aantal toelaatbaarheidsverklaringen, dat wordt aangevraagd en afgegeven, laat een lichte stijging zien. Dit is met het oog op de negatieve vereveningsopdracht een goed resultaat. In het voorjaar 2019 moet blijken in hoeverre de leerlingen die aangemeld zijn voor de verlengde onderinstroom binnen het reguliere onderwijs kunnen worden ondersteund. Wanneer dit niet blijkt te lukken kan dit in 2019 leiden tot een toename van de verwijzingen.

Acties in 2019

- Monitoren van de verlengde onderinstroom met als doelen:
 1. Een duidelijk beeld te krijgen van het tijdstip waarop de meldingen worden omgezet in een aanvraag TLV.
 2. Welke succesvolle ondersteuning scholen hebben geboden als zij besluiten de melding verlengde onderinstroom in te trekken.
- Deze succesfactoren kunnen vervolgens onderling gedeeld worden via de nieuwsbrieven en lokale overleggen.
- Aandacht voor instroom van kinderen van statushouders, waarvan moeilijk is vast te stellen wat voor hen het best passende onderwijs is ten gevolge van een taal- en leerachterstand.
- Afgifte toelaatbaarheidsverklaringen per schoolbestuur en per gemeente monitoren.
- Delen van good practices.
- Monitoren percentages tlv afgifte in relatie tot bekostiging.
- Uitzetten tevredenheidsonderzoek voor ouders van kinderen uit de onderinstroom.

1.3.5 Voorkomen thuiszitters

Landelijk zijn afspraken gemaakt over het terugdringen van het aantal thuiszitters en het aantal vrijstellingen onder artikel 5a van de leerplichtwet. Dit raakt direct aan de doelen van passend onderwijs. Binnen dit samenwerkingsverband is afgesproken dat de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor het bieden van een juiste plek aan de leerlingen waarvoor zij zorgplicht hebben. Door Zeeluwe wordt ondersteuning geboden bij de complexe casuïstiek om tot oplossingen te komen. Dit betekent dat er veelvuldig contact is met betrokken partijen, inzet van Onderwijsconsulenten aan ouders wordt geadviseerd en een breed overleg wordt georganiseerd om tot een gedragen oplossing te komen. In veel gevallen lukt dit. Uiteindelijk heeft het swv ook doorzettingsmacht om te komen tot een plaatsing van een (potentiële) thuiszitter. Dit is vastgelegd in het huidige ondersteuningsplan van Zeeluwe.

Hieronder is een beknopt overzicht gegeven van de ingezette activiteiten en de feiten rondom de thuiszitters in 2018.

Uitkomsten

In het kader van het voorkomen c.q. terugdringen van het aantal thuiszitters zijn de volgende zaken uitgevoerd:

- Er heeft in september een eerste ThuiszittersTop plaatsgevonden. Deze is georganiseerd door de samenwerkingsverbanden, leerplicht en de CJG's. Deze bijeenkomst werd erg goed bezocht door ouders en door medewerkers uit het onderwijs, de jeugdzorg als de gemeentes. Elkaar leren kennen, maar ook inzetten op verbetering van de communicatie en samenwerking in de dynamische driehoek waren belangrijke uitkomsten. De bedoeling is om dit jaarlijks te herhalen.
- Met scholen en leerplicht is intensiever aandacht besteed aan de preventie van thuiszitten door geoorloofd en ongeoorloofd verzuim als indicator te gebruiken.
- Er is de afspraak gemaakt om het aantal vrijstellingen op basis van artikel 5a terug te gaan dringen. Er zijn in 2018 verschillende casussen besproken en dit heeft geleid tot een nieuwe aanpak. Daarvoor zal in 2019 het zogeheten leerperspectiefgesprek met ouders/kind, leerplicht swv en CJG worden opgestart. Het doen van onderzoek is bij de commissie Onderinstroom belegd.
- Er is een driemaandelijke afstemmingsoverleg tussen leerplicht en het so gestart om het aantal (dreigende) thuiszitters terug te dringen en tot passende oplossingen te komen voor kinderen die hier ook dreigen vast te lopen.

Naast deze acties heeft het swv Zeeluwe ook te maken met de landelijke afspraken uit het thuiszitterspact.

Zeeluwe heeft in 2018 als volgt aan genoemde doelstellingen gewerkt:

- De scholen is nadrukkelijk gevraagd (dreigende) thuiszitters te melden bij Zeeluwe. Een aantal scholen doet dit inmiddels ook daadwerkelijk.
- Ondanks deze vraag is het aantal gemelde thuiszitters laag. Dit kan betekenen dat nog niet alle scholen zich aan deze afspraak houden. Ook kan het zijn dat het vaak een bijzonder proces is als de leerling langdurig verzuimd en al verschillende instanties erbij betrokken zijn. Zeeluwe houdt om deze redenen direct contact met de leerplichtambtenaren in het samenwerkingsgebied. De periodieke rapportages zijn daarbij ook directe aanleiding voor overleg.

- Het afgelopen jaar is het aantal contacten met intern begeleiders, directeuren, ouders en bestuurders naar Zeeluwe over complexe casuïstiek en handelingsverlegenheid sterk toegenomen. Eén van de onderwerpen is de moeizame schoolgang van leerlingen, met soms verzuim tot gevolg.
Zoals afgesproken heeft Zeeluwe een adviserende rol naast de eigen verantwoordelijkheid van de scholen rond zorgplicht. Alle contacten worden als meldingen geregistreerd en er wordt vervolcontact gezocht om de voortgang te monitoren en zo nodig druk op te voeren om tot een oplossing te komen. Hierin wordt nauw samengewerkt met de school, ouders, soms Onderwijsconsulenten, CJG/buurtzorg en leerplicht.
- Naast telefonische gesprekken zijn er ook gesprekken gevoerd met ouders, scholen en is er periodiek overleg met leerplichtambtenaren en worden gesprekken gevoerd in een breed overleg met CJG, directies, ouders, leerkrachten, etc.
- Bij ZML De Lelie loopt het initiatief van Driekansen nog steeds. Dit is een samenwerking tussen ZML De Lelie, 's Heerenloo Zorg en het samenwerkingsverband om leerlingen, die voorheen een vrijstelling hadden, omdat ze te beperkt waren om onderwijs te volgen toch een kans te geven zich naar hun capaciteiten te kunnen ontwikkelen. Er is direct zorg beschikbaar als dat nodig is.
- Op Koers is een onderzoek- en integratievoorziening voor hoogbegaafde kinderen met bijkomende complexe problematiek die dreigen uit te vallen. Dit is in het vorige schooljaar gestart en er zitten steeds zo'n 8 á 10 kinderen. Eind 2018 is door alle aangesloten schoolbesturen besloten om dit initiatief voor meerdere jaren te continueren. Dit initiatief levert een belangrijke bijdrage aan het voorkomen van langdurige thuiszitters. Er is een breed draagvlak voor uitbreiding, kwaliteits- en verdere professionalisering van Op Koers. Daarom is dit onderzoek- en integratievoorziening de centrale inzet voor de Regeling subsidie begaafde leerlingen po en vo.
- Door leerplichtambtenaren is vier keer om advies gevraagd bij aanvragen tot vrijstelling. Helaas waren hier geen mogelijkheden tot onderwijs. Momenteel wordt nagedacht wat nodig is om wel tot een passend aanbod van deze kinderen te komen. Dit vraagt een actieve en creatieve inzet van s(b)o samen met jeugdhulp/ggz instellingen, soms ook van gespecialiseerd HB onderwijs om toch deze kinderen te kunnen bieden wat zij nodig hebben. Geld en beschikbaarheid van expertise zijn daarbij wel randvoorwaarden hebben we gemerkt om tot een oplossing te komen die meerjarig werkt voor deze kinderen.

Feiten rondom thuiszitters en vrijstellingen in 2018

In 2018 zijn er 21 meldingen van thuiszitters geweest. Dat zijn er zeven meer dan het vorige schooljaar. Bij het merendeel is Zeeluwe (intensief) betrokken geweest met als resultaat dat ze weer onderwijs volgen.

Naar de stand van 11 januari 2019 hadden we op dat moment in ons samenwerkingsverband

- 1 thuiszitter, die al sinds 2017 thuiszit.
- 1 thuiszitter, die in 2018 in Nederland is komen wonen.
- 2 thuiszitters, waarvan één leerling sinds oktober en één sinds november 2018 thuiszit.

Het aantal thuiszitters blijft daarmee gelijk aan het vorige schooljaar.

In 2018 zijn een aantal vrijstellingen afgelopen en enkele nieuwe vrijstellingen verleend. Eind 2018 staan nog 30 vrijstellingen geregistreerd. De meeste vrijstellingen zijn door leerplicht verleend op basis van artikel 5a¹² van de leerplichtwet. Het is op deze vrijstellingen dat beleid wordt ontwikkeld om deze terug te dringen door een passend onderwijsaanbod mogelijk te maken.

¹² Artikel 5 a LPW uit 1969 betreft vrijstelling op basis van lichamelijke en/of psychische gesteldheid.

Conclusie

Door genoemde acties zijn de echte thuiszitters in beeld bij het samenwerkingsverband. Als extra ijkpunt wordt de registratie, die de Inspectie van het Onderwijs elk kwartaal vraagt, gebruikt. Zie de tabel op de volgende bladzijde.

Het samenwerkingsverband wordt in toenemende mate ook gevraagd om bij dreigende thuiszitters mee te denken en partijen weer bij elkaar te brengen. Ook worden hiervoor de Onderwijsconsulenten ingezet.

Ten aanzien van de potentiële thuiszitters, het voorkomen van uitval moeten nog stappen worden gezet. Het beeld is dat scholen en/of ouders soms te lang doorgaan, waardoor het risico op volledige uitval vergroot wordt. Zeker bij gedragsproblematiek blijken dan oplossingen niet snel te vinden. Ook is duidelijk dat een goede communicatie tussen school en ouders over de zorgen rondom een kind en de best passende plek als complex en belastend door scholen wordt ervaren. Een investering in het versterken van de professional om van begin af aan beter met ouders samen op te trekken vindt steeds meer bijval.

Ten aanzien van het terugdringen van vrijstellingen dienen in 2018 concrete afspraken met leerplicht gemaakt te worden. Om voor deze kinderen in een bijzonder kwetsbare groep, maar ook de hoogbegaafde kinderen met multi-problematiek een passend onderwijsaanbod te kunnen bieden zijn investeringen én beschikbaarheid van expertise nodig. Dit is een forse uitdaging voor de komende jaren.

Overzicht stand van zaken thuiszitters december 2018. Bron Inspectie Onderwijs

Start verzuim	Einde Verzuim	Reden
4-1-2018	31-7-2018	art. 5a
7-1-2018	31-7-2018	vrijstelling
7-1-2018	15-6-2018	vrijstelling
7-1-2018	15-6-2018	vrijstelling
31-01-18		vrijstelling
7-02-18		thuiszitter
1-3-2018	31-7-2018	vrijstelling
5-4-2018	31-5-2018	thuiszitter
3-5-2018	31-7-2018	thuiszitter
17-05-18	23-8-2018	thuiszitter
14-05-18	17-10-2018	thuiszitter
2-07-18	26-9-2018	thuiszitter
1-06-18	31-7-2019	art. 5a
12-07-18	29-10-2018	thuiszitter
31-07-18	31-7-2019	art. 5a
1-08-18	31-7-2019	art. 5a
1-08-18	31-7-2019	art. 5a
1-08-18	31-7-2019	art. 5a
1-08-18	31-7-2019	art. 5a
1-08-18	31-7-2019	art. 5a
1-09-18	31-7-2019	art. 5a
26-9-2018	31-7-2019	art. 5a
2-10-18		thuiszitter
6-11-18		thuiszitter
Periode voor 2018		
13-10-2017		thuiszitter
23-11-2017	17-5-2018	
29-5-2017	4-9-2017	
20-2-2017	21-8-2017	
1-8-2017		art. onbekend
1-11-2016	10-10-2029	art. 5a
5-5-2017	31-7-2018	art. 5a
1-2-2016	31-7-2021	art. 5a
1-7-2016	31-7-2018	art. 5a
1-8-2014	11-9-2017	art. 5a
9-4-2015	16-5-2026	art. 5a
1-8-2015	14-8-2027	art. 5a
1-8-2017	31-7-2018	art. 5a
1-8-2017	31-7-2018	art. 5a
1-8-2017	31-7-2018	art. 5a
10-3-2015	17-1-2022	art. 5a
9-4-2015	9-3-2024	art. 5a
9-4-2015	19-2-2025	art. 5a
26-5-2015	24-3-2025	art. 5a
17-9-2016	23-4-2025	art. 5a
17-3-2015	1-1-2022	art. 5a
7-6-2017	29-5-2020	art. 5a
20-2-2015	15-10-2022	art. 5a
17-3-2015	6-11-2023	art. 5a
	24-7-2021	art. 5a
	12-8-2019	art. 5a
9-1-2017	31-7-2018	art. 5a
24-4-2017	24-6-2029	art. 5a
2-10-2017	31-7-2018	art. 5a
	19-6-2026	art. 5a
	15-7-2026	art. 5a
	31-7-2018	art. 5a
1-8-2015	16-7-2028	art. 5a
1-1-2017	22-6-2017	art. 5a
2-10-2017	31-7-2018	art. 5a
7-6-2017	31-7-2019	art. 5a
1-8-2017	31-7-2018	art. 5a
10-1-2017	31-7-2025	art. 5a

2. Continuïteitsparagraaf

De continuïteitsparagraaf is een verplicht onderdeel van het jaarverslag en bestaat uit de meerjarenbegroting, de risicoanalyse en het verslag van de toezichthouder.

2.1 Meerjarenbegroting

In november 2018 is de begroting voor 2019 met daarbij de meerjarenverkenning 2019-2024 vastgesteld en goedgekeurd door het toezichthoudend bestuur. In deze begroting zijn de laatste inzichten over de leerling- en bekostigingsontwikkeling opgenomen. De leerlingaantallen per 1-10-2018 (bron: DUO) waren hierbij nog voorlopig.

Allereerst worden in 2.1.1 de speerpunten van beleid 2019 toegelicht.

Vervolgens wordt in 2.1.2 een toelichting gegeven op de afzonderlijke onderdelen van de meerjarenbegroting:

- Ontwikkeling leerlingenaantallen komende jaren
- Ontwikkeling inkomsten en uitgaven de komende jaren
- Ontwikkeling van het resultaat de komende jaren
- Ontwikkeling van de vermogenspositie meerjarig.

Tenslotte wordt in 2.1.3 een viertal matrices de ontwikkeling van staat van baten en lasten gepresenteerd:

- Begroting Staat van Baten en Lasten 2019 met ter vergelijking 2018
- Balansen 2018-2024
- Staat van Baten en Lasten 2018-2024
- Kasstroomoverzicht 2018-2024.

2.1.1 Speerpunten van beleid

Voor 2019 zijn de volgende speerpunten van beleid afgesproken:

Dekkend netwerk:

- In de acht lokale verbanden realiseren van samenwerkingsafspraken d.m.v. facilitering van lokale initiatieven. Deze moeten aantoonbaar bijdragen aan dekkend netwerk (denk aan tussenvoorzieningen, specifieke arrangementen onderwijs-zorg, coördinator).
- Bevorderen initiatieven rond samenwerking onderwijs en jeugdzorg (ontschotting t.g.v. verschillende financiering) in alle gemeentes. Daarbij ook inzetten op een bestuurlijke visie binnen de acht gemeentes.
- Monitoring van de toegevoegde waarde van de toegekende projecten in kader dekkend netwerk.
- Doorontwikkelen van lokale tussenvoorzieningen regulier-s(b)o
- Vaststellen wat (sub)regionale voorzieningen moeten blijven of worden
- Monitoring voortgang schoolbesturen en lokale samenwerking in relatie tot de ontwikkeling van het basisondersteuningsprofiel op alle scholen en de vastgelegde afspraken met betrekking tot aanvullende expertise.
- Monitoring van de besteding van alle ontvangen ondersteuningsmiddelen aan de realisatie van de doelen passend onderwijs.

Voorkomen thuiszitters:

- Versterken verbinding voorschoolse (vroeg)diagnostiek en best passende plaats school.
- Passende arrangementen ondersteunen voor kinderen, die buiten de boot dreigen te vallen (met name kinderen in groep 7 en 8).
- Dekkend netwerk voorzieningen voor hoogbegaafde kinderen (aanvullend en gespecialiseerd realiseren).
- Werkwijze ontwikkelen om aantal vrijstellingen art 5a terug te dringen (is samenspel tussen leerplicht, jeugdzorg, onderwijs en swv met ouders van deze kinderen).

Bestuur en bureau:

- Opzetten van kwaliteitsbeleid (pdca cyclus) > 2020 Inspectiebezoek.
- Begeleiden van het proces om te komen tot het nieuwe Ondersteuningsplan 2020-2024 en het vaststellen daarvan.
- Uitwerken van de consequenties nieuw OP voor het ondersteunend bureau (huidige bezetting afzetten tegen wat noodzakelijk en gewenst is) en het bestuurlijk toezicht (ook in het licht van de landelijke discussie rond onafhankelijk toezicht).
- Versterken van het financieel verantwoordingsproces rond de besteding van de ondersteuningsmiddelen aan de schoolbesturen (dialoog).
- Financiële verantwoording: Vereveningsopdracht afzetten tegen ontwikkeling speciale voorzieningen. Relatie met de beschikbare reserves en de inzet daarvan voor passend onderwijs.
- Uitwerken van de risicoanalyse en het risicomanagement ten gevolge van IBP en AVG.

Deze speerpunten van beleid zijn doorvertaald in programma's met daaraan gekoppeld de begrotingsposten. Zie verderop het [overzicht van uitgaven](#).

Toekomstige ontwikkelingen

In 2019 worden geen belangrijke ontwikkelingen op het gebied van personeel, huisvesting en duurzaamheid verwacht. Eind 2019 zal een nieuw Ondersteuningsplan voor de periode 2020-2024 worden vastgesteld. Dit zal op het gebied van huisvesting en duurzaamheid geen gevolgen hebben, maar kan mogelijk wel leiden tot een verandering van de bezetting van het bureau en eventueel ondersteunende commissies.

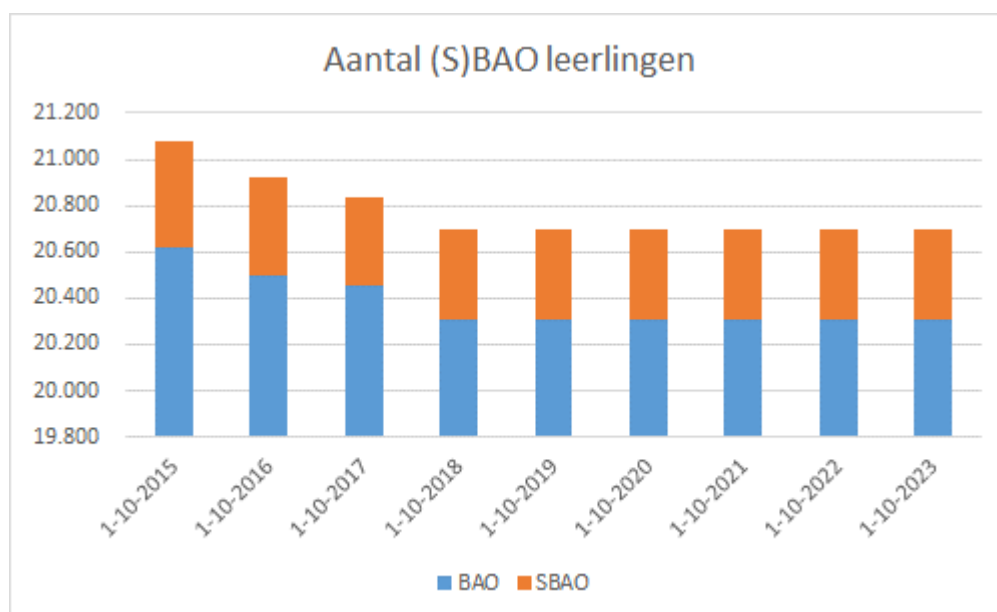
2.1.2 Toelichting gegeven op de afzonderlijke onderdelen van de meerjarenbegroting

Ontwikkeling leerlingaantallen

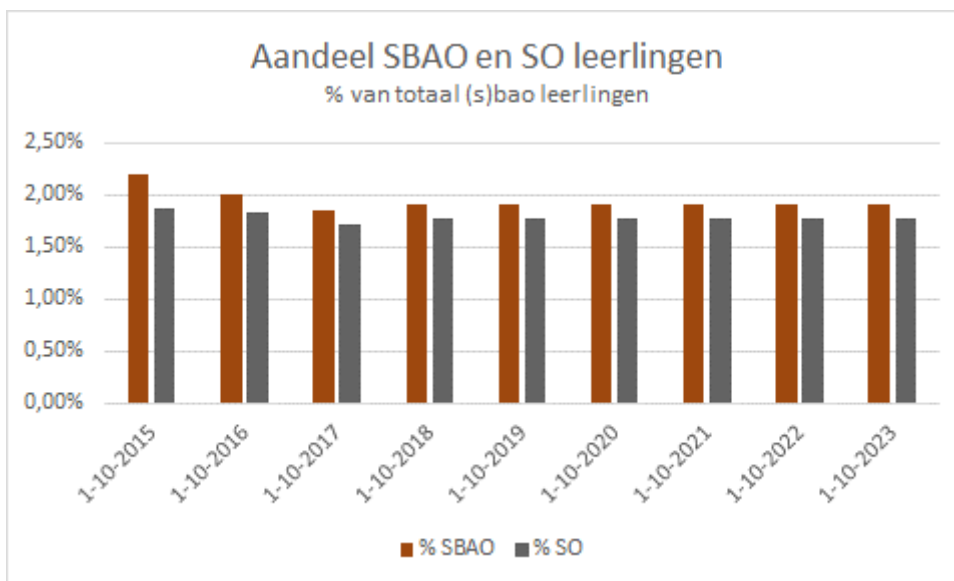
Een belangrijk deel van de inkomsten en uitgaven van de begroting van dit samenwerkingsverband is gebaseerd op de (ontwikkeling van de) leerlingaantallen primair onderwijs. In de tabel hieronder treft u hiervan het overzicht aan.

	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024
<i>Leerlingaantallen 1 okt voorafgaand</i>	2.016	2.017	2.018	Begr.2019	Begr. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023	Begr.2024	
BAO	20.621	20.498	20.451	20.304	20.304	20.304	20.304	20.304	20.304	20.304
SBAO	461	421	384	394	394	394	394	394	394	394
Totaal	21.082	20.919	20.835	20.698	20.698	20.698	20.698	20.698	20.698	20.698
SO categorie 1	340	325	301	311	311	311	311	311	311	311
SO categorie 2	8	6	10	13	13	13	13	13	13	13
SO categorie 3	47	50	45	43	43	43	43	43	43	43
Totaal SO	395	381	356	367	367	367	367	367	367	367
% SBAO	2,19%	2,01%	1,84%	1,90%	1,90%	1,90%	1,90%	1,90%	1,90%	1,90%
% SO	1,87%	1,82%	1,71%	1,77%	1,77%	1,77%	1,77%	1,77%	1,77%	1,77%
mutatie BAO t.o.v. vorig jaar		-0,6%	-0,2%	-0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
mutatie SBAO t.o.v. vorig jaar		-8,7%	-8,8%	2,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
mutatie SO t.o.v. vorig jaar		-3,5%	-6,6%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

De leerlingaantallen per 1 oktober 2018 zijn de voorlopige aantallen, zoals vermeld op de DUO website. De inschatting van de leerlingaantallen is gebaseerd op opgave van bao-besturen en de verwachte ontwikkeling (lees: afname) van het aantal toelaatbaarheidsverklaringen in de komende jaren.

Het aantal leerlingen is ook in het afgelopen jaar afgenomen. Deze krimp is met 0,7 % gering te noemen. Wel is het aantal leerlingen in het sbo licht (van 1,85% naar 1,9%) gestegen ten opzichte van de dalende trend in voorgaande jaren.

Het aandeel so en sbo leerlingen t/m 2024 (bekostiging is t-1).

Het % leerlingen in het sbo ligt duidelijk onder en in het so nog boven het landelijk gemiddelde van 1-10-2015 (so landelijk = 1,55%; sbo landelijk= 2,35%).

Ontwikkeling van inkomsten en uitgaven

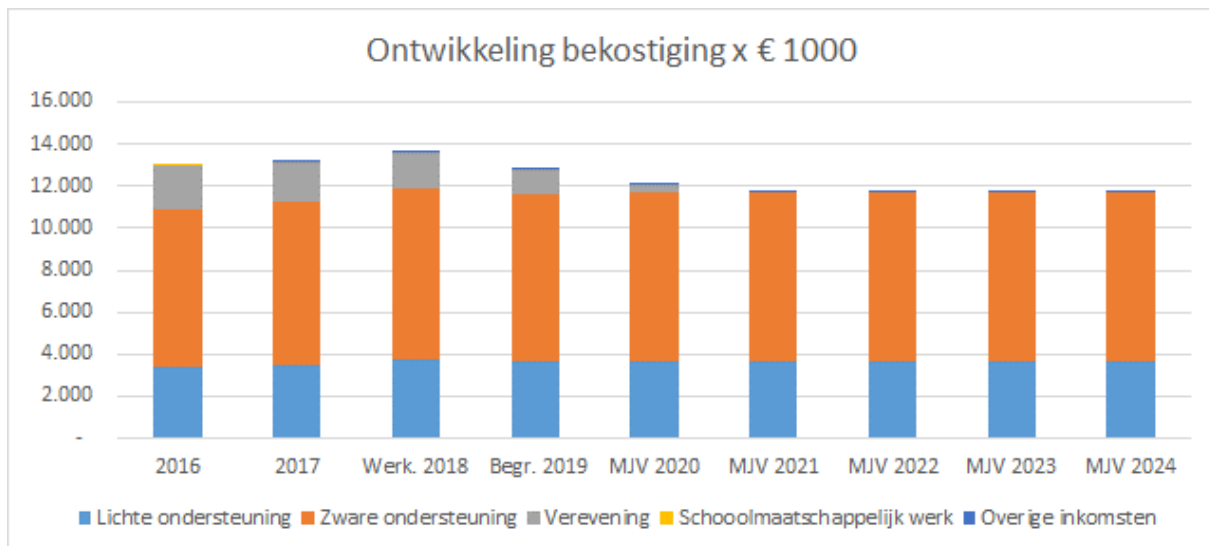
Inkomsten

De inkomsten van het samenwerkingsverband zijn gebaseerd op de door OCW gehanteerde tarieven en de ontwikkeling van de eerder vermelde leerlingaantallen. Vanwege de afbouw in 2020 van de verevening dalen de komende jaren de inkomsten.

Onderstaande tabel betreft de ontwikkeling van de inkomsten in de periode 2016-2024.

<i>x € 1.000</i>	2016	2017	Werk. 2018	Begr. 2019	MJV 2020	MJV 2021	MJV 2022	MJV 2023	MJV 2024
Lichte ondersteuning	3.421	3.513	3.735	3.658	3.703	3.703	3.703	3.703	3.703
Zware ondersteuning	7.474	7.705	8.173	8.000	7.969	7.969	7.969	7.969	7.969
Verevening	2.077	1.936	1.657	1.088	386	-	-	-	-
Schoolmaatschappelijk werk	43	40	51	49	49	49	49	49	49
Overige inkomsten		2	13	20	72	72	72	72	72
Totale inkomsten	13.015	13.196	13.629	12.815	12.179	11.793	11.793	11.793	11.793

Op de volgende bladzijde treft u de grafische voorstelling van het inkomstenverloop 2016-2024 aan.

De inkomsten van Zeeluwe dalen door de aflopende verevening in 2020. Dit is verwerkt in de meerjarenprognose. Mogelijk daalt het leerlingenaantal ook de komende jaren licht. Hier zijn echter geen betrouwbare gegevens over bekend. Om die reden is er in de meerjarenprognose geen rekening mee gehouden.

Uitgaven

Hieronder treft u het meerjarig totaaloverzicht uitgaven aan op functioneel niveau (doorbetalingen en/of programma- c.q. projectkosten) aan.

x € 1.000	2016	2017	Werk. 2018	Begr. 2019	MJV 2020	MJV 2021	MJV 2022	MJV 2023	MJV 2024
A. SO - ondersteuningsmiddelen	4.580	4439	4.475	4.366	4.417	4.417	4.417	4.417	4.417
B. SBAO - ondersteuningsmiddelen	218	98	8	80	64	64	64	64	64
C.(S)BAO - basisondersteuning	5.036	6021	6.317	7.554	6.150	6.150	6.150	6.150	6.150
D. Schoolmaatschappelijk werk	43	39	51	49	49	49	49	49	49
E. Groei SO, SBAO	230	337	437	400	400	400	400	400	400
F. Dekkend Netwerk	-	-	442	715	715	715	715	715	715
G.Solidariteit	2	0	2	50	50	50	50	50	50
H. Ouderbetrokkenheid	-	-	2	27	27	27	27	27	27
I. Monitoring	50	48	35	100	100	100	100	100	100
J. Voorkomen Thuiszitters	-	-	33	79	79	79	79	79	79
K. Primair proces TLV	-	-	115	123	123	123	123	123	123
L. Vraagbaakfunctie	-	-	24	27	27	27	27	27	27
M. Kwaliteit	-	-	29	31	31	31	31	31	31
N. Samenwerking	9	0	19	32	32	32	32	32	32
O. Indir.kosten cq Bureauondersteuning	390	434	164	211	211	211	211	211	211
P. Ondersteuningsplanraad	-	-	17	7	7	7	7	7	7
Q. Ondersteuningsplan 2020/2024	-	-	11	70	-	-	-	-	-
R. Expertise	973	551	-	-	-	-	-	-	-
S. Overgangsregeling	6	0	-	-	-	-	-	-	-
T. Te ontwikkelen beleid OP 2.0	-	40	-	-	-	-	-	-	-
U. Onvoorzien	-	2	-	-	30	30	30	30	30
Totale uitgaven	11.537	12.009	12.181	13.921	12.512	12.512	12.512	12.512	12.512

De uitgaven over 2019 zijn gebudgetteerd op € 13,9 miljoen. Dit is € 1,74 miljoen hoger dan de werkelijke uitgaven over 2018. Dit wordt met name veroorzaakt door een hoger bedrag (s)bo van € 1,24 miljoen in 2019. Vanaf 2020 zal het uitgavniveau liggen op € 12,5 miljoen.

Zeeluwe hanteert het schoolmodel en dit betekent voor wat betreft de verdeling van de ‘middelen’, dat in de meerjarenverkenning 2019-2024 jaarlijks circa € 6 miljoen ten behoeve van de uitbetaling aan de schoolbesturen van (s)bao aan extra ondersteuningsmiddelen, post C- (s)bao -basisondersteuning, is begroot. Voor 2019 bedraagt is dit bedrag € 6.055.000. Naast dit bedrag wordt jaarlijks na het vaststellen van de jaarrekening de Algemene Reserve boven de € 322.000 afgeroomd en doorbetaald aan de schoolbesturen ten behoeve van de versterking van passend onderwijs. Over 2019 zal dat een totaal van € 999.000 zijn. Dit bedrag is reeds in de begrotingsfase 2019-2024 (in november jl.) vastgesteld en in de begroting 2019 van post C mee begroot, dit naar aanleiding van de resultaatverwachting 2018 (resp. het te verwachten afroombedrag Algemene Reserve per 31 december 2018) op dat moment.

Vanwege het aflopen van het Ondersteuningsplan 2016-2020 wordt er in 2019 nog een extra betaling aan de schoolbesturen ten behoeve van passend onderwijs gedaan van € 500.000. In totaal bedraagt post C-(s)bao basisondersteuning in 2019 dan € 7.554.000.

De toedeling van deze ondersteuningsmiddelen aan de schoolbesturen betekent dat van hen verwacht wordt dat zij zelf zorgdragen voor de beschikbaarheid van voldoende expertise ten behoeve van de realisatie van passend onderwijs. Voor de gemeenschappelijke doelen en school overstijgende voorzieningen is binnen de verschillende programma’s van het samenwerkingsverband ruimte voor specifieke projecten (zie de speerpunten van beleid blz. 8 t/m 12). Een belangrijke doelstelling van het huidig Ondersteuningsplan van Zeeluwe is om een dekkend netwerk van voorzieningen en expertise duurzaam te realiseren.

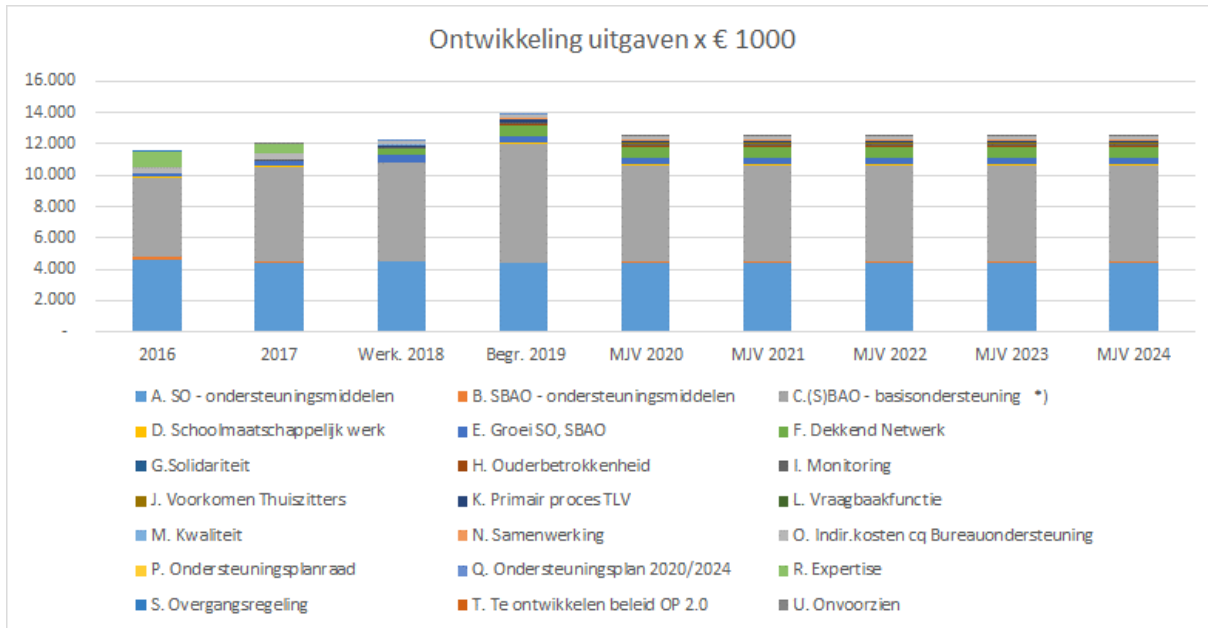
Een belangrijke doelstelling van het huidig Ondersteuningsplan van Zeeluwe is om een **dekkend netwerk (F)** te realiseren. Meerjarig is hiervoor budget opgenomen. Voor de komende jaren bedraagt dat € 715.000,= per jaar. Dit was ook het begrotingsbedrag voor 2018, echter dit is in het verslagjaar 2018 maar voor € 442.000,= gebruikt. Daarnaast was er uit het resultaat 2017 een bestemmingsreserve van € 485.000,= gevormd, waaruit in 2018 niets onttrokken is en dat eind 2018 gehandhaafd blijft. Vanaf 2019 zal deze bestemmingsreserve jaarlijks afgebouwd worden tot nihil eind 2024; zie hiervoor de matrix “Verloop eigen vermogen”.

Verder zijn er de komende jaren budgetten opgenomen voor het realiseren van o.m. de speerpunten ‘**Voorkomen Thuiszitters’ (J)** en ‘**Ouderbetrokkenheid’(H)**. Er zal extra geïnvesteerd moeten worden in het realiseren van een passend onderwijs (en zorg) aanbod voor leerlingen die anders dreigen c.q. komen thuis te zitten. Ook voor het vergroten van de kwaliteit van de communicatie tussen scholen en ouders zal extra geïnvesteerd moeten worden om de ouderbetrokkenheid te verbeteren.

Het samenwerkingsverband heeft verder een nadrukkelijke rol in het realiseren van de afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen(K), het vervullen van de **vraagbaakfunctie (L)**, het op orde houden van de **kwaliteit (Inspectiekader) (M)**, de **monitoring** op realisatie van beleid en het opvragen van de verantwoording van de besteding van de ondersteuningsmiddelen bij schoolbesturen **(I)**. In het verslagjaar 2018 lagen deze budgetten op hetzelfde niveau als voor 2019. De beschikbare budgetten zijn in 2018 in mindere mate uitgeput. Tenslotte is voor de totstandkoming van het **ondersteuningsplan 2020-2024 (Q)** voor 2019 € 70.000,= gebudgetteerd.

Het budget **Indirecte kosten (O)**, waaronder de kosten vallen voor het ondersteunend bureau is vanaf 2018 lager dan voorgaande jaren, omdat een groot gedeelte van deze kosten direct toerekenbaar zijn aan de programmabudgetten. Voor 2019 is dit budget € 211.000,=.

Op de volgende bladzijde treft u een grafische voorstelling aan inzake de uitgaven zoals deze in de matrix op pagina 28 zijn vermeld, en daaronder een matrix met de percentuele ontwikkeling van de uitgaven t.o.v. de jaarlijkse totaal uitgaven.

Matrix van de Uitgaven in % van het jaarlijkse totaal

	2016	2017	Werk.2018	Begr.2019	MJV 2020	MJV 2021	MJV 2022	MJV 2023	MJV 2024
x € 1.000	%	%	%	%	%	%	%	%	%
A. SO - ondersteuningsmiddelen	39,7	37,0	36,7	31,4	35,3	35,3	35,3	35,3	35,3
B. SBAO - ondersteuningsmiddelen	1,9	0,8	0,1	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
C.(S)BAO - basisondersteuning *)	43,7	50,1	51,9	54,3	49,2	49,2	49,2	49,2	49,2
D. Schoolmaatschappelijk werk	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
E. Groei SO, SBAO	2,0	2,8	3,6	2,9	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
F. Dekkend Netwerk	0,0	0,0	3,6	5,1	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
G.Solidariteit	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
H. Ouderbetrokkenheid	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
I. Monitoring	0,4	0,4	0,3	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
J. Voorkomen Thuiszitters	0,0	0,0	0,3	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
K. Primair proces TLV	0,0	0,0	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
L. Vraagbaakfunctie	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
M. Kwaliteit	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
N. Samenwerking	0,1	0,0	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
O. Indir.kosten cq Bureauondersteuning	3,4	3,6	1,3	1,5	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
P. Ondersteuningsplanraad	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Q. Ondersteuningsplan 2020/2024	0,0	0,0	0,1	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
R. Expertise	8,4	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S. Overgangsregeling	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
T. Te ontwikkelen beleid OP 2.0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
U. Onvoorzien	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Totale uitgaven	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Ontwikkeling in % van het jaarlijkse totaal grafisch voorgesteld

Uit het overzicht hierboven blijkt dat in 2019 89,6 % (was in 2018 92,7%) directe doorbetalingen aan het onderwijs worden gedaan. De indirecte kosten zullen in 2019 1,5% bedragen en 8,9% aan overige aan het samenwerkingsverband opgedragen taken en programma's in het kader van de doelen van het huidige Ondersteuningsplan 2016-2020.

Ontwikkeling van het resultaat

Hieronder is het resultatenoverzicht 2016-2024 weergegeven.

x € 1.000	2016	2017	Werk. 2018	Begr.2019	MJV 2020	MJV 2021	MJV 2022	MJV 2023	MJV 2024
Inkomsten	13.015	13.196	13.629	12.815	12.179	11.793	11.793	11.793	11.793
Uitgaven	11.537	12.009	12.181	13.921	12.512	12.512	12.512	12.512	12.512
Resultaat	1.478	1.187	1.448	-1.106	-333	-719	-719	-719	-719
Waarvan benodigd voor/uit de egaliseringsreserve		610	391	32	-454	-736	-736	-736	-429

Het overzicht laat zien, dat de komende jaren het resultaat steeds negatief zal zijn. Zoals al eerder genoemd (onder het punt *Inkomsten*), is met name de verevening-stop de oorzaak. Daarnaast is over het jaar 2019 de (s)bo ondersteuning € 1,24 miljoen hoger dan in 2018.

Naar aanleiding van de verwachte verevenings-stop in 2020 was in 2016 reeds gestart met de vorming van een bestemmingsreserve Egalisatie Verevening. Het doel hiervan was/is om het batenerloep budgettair meer gelijkmatig te laten verlopen tot eind 2024, oftewel het effect van negatieve resultaten vanaf 2020 op het eigen vermogen jaarlijks te kunnen verzachten. Het verloop, het afbouwritme en het jaarlijks afbouwbedrag zijn in onderstaande matrix weergegeven.

Ontwikkeling van de vermogenspositie meerjarig

Verloop Egaliseringsreserve

	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022	2.023	2.024	2016/ 24
Dotatie	2.363	1.345	1.127	769	282					5.886
Onttrekking	-306	-736	-736	-736	-736	-736	-736	-736	-428	-5.886
Mutatie	2.057	610	391	32	-454	-736	-736	-736	-428	-
Egaliseringsreserve	2.057	2.667	3.058	3.090	2.636	1.900	1.164	428	-	-

Verloop van het Eigen vermogen tot en met 2024

Dit is weergegeven conform de meerjarenverkenning 2019-2024.

x € 1.000	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022	2.023	2.024
Personele reserve	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Operationele reserve	250	250	250	250	250	250	250	250	250
Egaliseringsreserve	2.057	2.666	3.058	3.090	2.636	1.900	1.164	428	-
Reserve Dekkend Netwerk		485	485	404	323	242	161	80	-
Algemene reserve	549	641	1.321	264	466	564	662	760	550
Totaal eigen vermogen	3.056	4.242	5.314	4.208	3.875	3.156	2.437	1.718	1.000

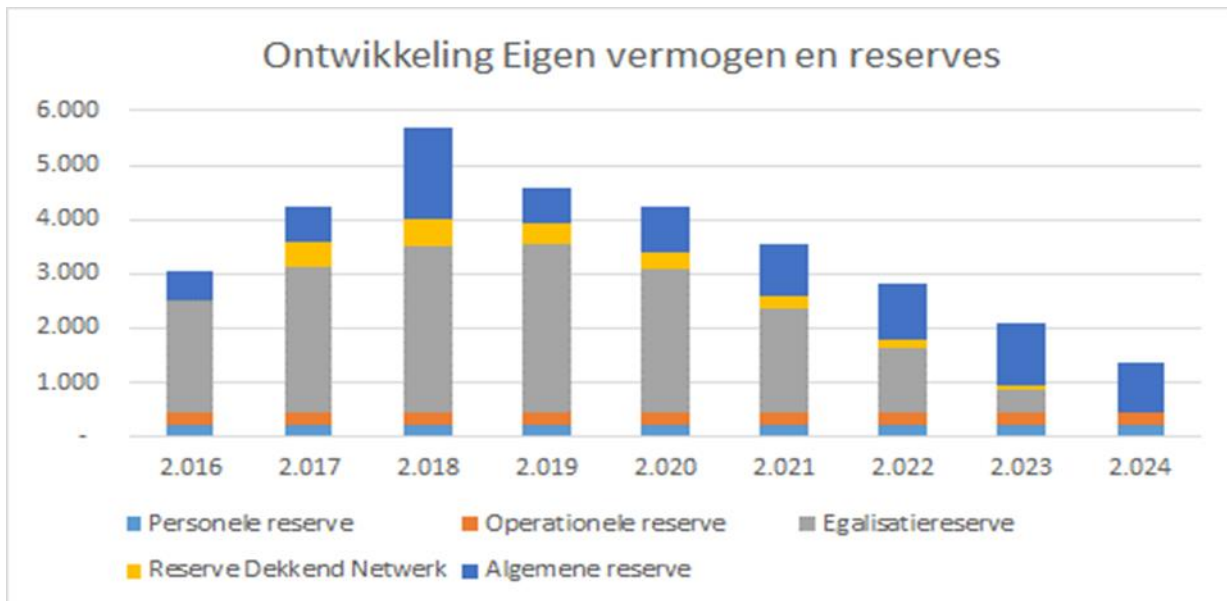
Naast de afbouw van de bestemmingsreserve egalisatie, zal de reserve dekkend netwerk eind 2024 tot nihil worden afgebouwd, en de algemene reserve tot € 550.000,-. Dit zal dan eind 2024 leiden tot een totaal Eigen vermogen van € 1 miljoen. Zie hierboven het afbouwschema.

Het resultaat van 2018 bedraagt € 1.447.252 en is € 376.000 hoger dan het prognoseresultaat 2018 tijdens de begrotingsfase 2019 in november 2018. Het gevolg hiervan is dat de Algemene Reserve per 31 december 2018 geen € 1.321.000 (zie matrix hierboven) maar € 1.697.000 bedraagt. Conform de beleidslijn/meerjarenafspraken van Zeeluwe inzake het afkomen van de Algemene Reserve zou er dan geen € 999.000 maar € 1.375.000 in 2019 aan de schoolbesturen aan extra ondersteuningsmiddelen

moeten worden uitbetaald. Vooral nog heeft het bestuur besloten momenteel nog geen bestemming te geven aan de '€ 376.000' en dit toe te voegen aan de Algemene Reserve.

De Personele en Operationele Reserve zullen naar verwachting de komende jaren stabiel blijven.

In onderstaande grafiek is de onderlinge verhouding van de reserves weergegeven op basis van de matrix meerjarenverkenning 2019-2024 (zie voorgaande pagina) inclusief de '€ 376.000' die is opgenomen in de Algemene Reserve.

2.1.3 Matrices betreffende de staat van baten en lasten de komende jaren

Staat van Baten en Lasten

	2019 Begroting	2018 Realisatie
	€	€
Baten		
Rijksbijdragen OCW	12.795.597	13.614.943
Overige baten	20.000	1.289
Totaal baten	12.815.597	13.616.232
Lasten		
Personele lasten	449.000	341.602
Afschrijvingen	2.500	1.658
Huisvestingslasten	10.000	20.400
Overige Instellingslasten	171.500	85.329
Doorbetalingen aan schoolbesturen	13.288.279	11.726.504
Totaal lasten	13.921.279	12.175.493
Saldo baten en lasten	-1.105.682	1.440.739
Financiële baten en lasten		6.513
Netto-resultaat	-1.105.682	1.447.252

Balans 2018 en begrotingbalansen 2019 t/m 2024 x € 1000

	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
	€	€	€	€	€	€	€
1 Activa							
1.2 Materiële vaste activa	11	8	5	7	4	6	3
<i>Totaal vaste activa</i>	<u>11</u>	<u>8</u>	<u>5</u>	<u>7</u>	<u>4</u>	<u>6</u>	<u>3</u>
Vlottende activa							
1.5 Vorderingen	96	70	70	70	70	70	71
1.7 Liquide middelen	5.703	4.606	4.276	3.555	2.839	2.118	1.402
	<u>5.799</u>	<u>4.676</u>	<u>4.346</u>	<u>3.625</u>	<u>2.909</u>	<u>2.188</u>	<u>1.473</u>
	<u>5.810</u>	<u>4.684</u>	<u>4.351</u>	<u>3.632</u>	<u>2.913</u>	<u>2.194</u>	<u>1.476</u>
2 Passiva							
2.1 Eigen vermogen	5.690	4.584	4.251	3.532	2.813	2.094	1.376
2.4 Kortlopende schulden	120	100	100	100	100	100	100
	<u>5.810</u>	<u>4.684</u>	<u>4.351</u>	<u>3.632</u>	<u>2.913</u>	<u>2.194</u>	<u>1.476</u>

Staat van Baten en Lasten (realisatie 2018 en begroting 2019 t/m 2024) x € 1000

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	€	€	€	€	€	€	€
Baten							
Rijksbijdragen OCW	13.615	12.796	12.107	11.721	11.721	11.721	11.721
Overige baten	1	20	72	72	72	72	72
Totaal baten	13.616	12.816	12.179	11.793	11.793	11.793	11.793
Lasten							
Personele lasten	342	449	449	449	449	449	449
Afschrijvingen	2	3	3	3	3	3	3
Huisvestingslasten	20	10	10	10	10	10	10
Overige Instellingslasten	85	172	132	132	132	132	132
Doorbetalingen aan schoolbesturen	11.727	13.288	11.918	11.918	11.918	11.918	11.918
Totaal lasten	12.176	13.922	12.512	12.512	12.512	12.512	12.512
Saldo baten en lasten	1.440	-1.106	-333	-719	-719	-719	-719
Financiële baten en lasten	7	0	0	0	0	0	0
Netto-resultaat	1.447	-1.106	-333	-719	-719	-719	-719

Kasstroomoverzicht 2018 en begroting 2019 t/m 2024) x € 1000

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	€	€	€	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten							
Resultaat (voor rente)	1.440	-1.106	-333	-719	-719	-719	-719
<u>Aanpassingen voor:</u>							
Afschrijvingen	2	3	3	3	3	3	3
<u>Veranderingen in vlottende middelen:</u>							
Vorderingen	-34	26	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	-40	-20	0	0	0	0	0
	-74	6	0	0	0	0	0
<u>Kasstroom uit bedrijfsoperaties:</u>							
Ontvangen interest	7	0	0	0	0	0	0
Betaalde interest	0	0	0	0	0	0	0
	7	0	0	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	1.375	-1.097	-330	-716	-716	-716	-716
Mutaties voorzieningen							
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>							
Investerings in materiele vaste activa	-5	0	0	-5	0	-5	
Muatatie liquide middelen	1.370	-1.097	-330	-721	-716	-721	-716
Beginstand liquide middelen	4.333	5.703	4.606	4.276	3.555	2.839	2.118
Muatatieliquide middelen	1.370	-1.097	-330	-721	-716	-721	-716
Eindstand liquide middelen	5.703	4.606	4.276	3.555	2.839	2.118	1.402

2.2 Risicoanalyse

In de risicoanalyse worden de belangrijkste risico's beschreven.
Vervolgens worden de te vormen of reeds aanwezige reserves onderbouwd.

De volgende risico's zijn aan de orde:

1. Bij het leveren van zorgtrajecten en plaatsingen: operationele, maatschappelijke en imago risico's.
2. Personele risico's
3. Financiële risico's, treasury
4. Het voldoen aan de wet- en regelgeving.

Ad 1. Operationele, maatschappelijke en imago risico's

De operationele, maatschappelijke en imago risico's zijn sterk verweven met de primaire processen van Zeeluwe. Om deze risico's te ondervangen zijn de volgende acties van belang:

- Heldere doelstellingen en werkwijzen waardoor verwachtingen gestuurd kunnen worden, dit is een randvoorwaarde voor:
 - Heldere en tijdige communicatie met stakeholders.
 - Heldere en werkzame privacy-, klachten-, arbitrage- en bezwaarprocedures (een deel hiervan is vanuit de statuten vereist, zie hierna). Deze procedures worden op de website gepubliceerd.
 - Professionele standaards voor zowel kind-gebonden (beoordelingen ten behoeve van een TLV-aanvraag) als niet-kind-gebonden (bijv. de administratie van de TLV aanvraag) als activiteiten. Omdat Zeeluwe de kind-gebonden activiteiten uitbesteed aan derden worden de professionele eisen uitgewerkt in de contracten met deze leveranciers. De niet direct kind-gebonden activiteiten vragen om de reeds genoemde heldere en tijdige communicatie en geheimhoudingsplicht (privacy). Taken en bevoegdheden, reglementen en het bijbehorende rolvast gedrag van de verschillende organen (toezichhoudend bestuur, directeur-bestuurder, Vergadering van Aangeslotenen) zijn noodzakelijk om doelen te bereiken en risico's tijdig te signaleren en ondervangen.

=> De doelstellingen en werkwijze zijn vastgelegd in Ondersteuningsplan 2016-2020.

=> De reglementen zijn vastgesteld; het rolvast gedrag blijft een aandachtspunt. Het toezichhoudend bestuur is in 2017 volgens de principes van Policy Governance gaan werken, inclusief de verantwoording.

Ad 2. Personele risico's

Deze risico's betreffen allereerst de medewerkers in dienst van Zeeluwe: de directeur-bestuurder, de beleidsmedewerker en de managementassistent.

Deze personele risico's liggen op het vlak van (langdurige) ziekte, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, arbeidsconflicten en reorganisaties. De risico's van langdurige ziekte zijn voor een groot deel ondervangen. De werkgever moet de zieke werknemer twee jaar doorbetalen, maar de kosten van vervangen zijn voor een groot deel 'verzekerd' door deelname aan het voor de sector PO verplichte Vervangingsfonds. Dit laatste geldt overigens niet voor de directeur-bestuurder.

Bij arbeidsongeschiktheid voorzien de WIA en eventueel het Aanvullend Arbeidsongeschiktheid Pensioen van het ABP in inkomen voor de werknemer. Zeeluwe draagt hier premies voor af.

Ook het werkloosheidsrisico is grotendeels afgedekt door (verplichte) deelname aan het Participatiefonds.

Het beleid van Zeeluwe is om ontslag van werknemers te voorkomen door toepassing van een adequaat personeelsbeleid. De risico's van arbeidsconflicten en reorganisaties zijn ingeschat en – samen met de

mogelijke kosten van de hierboven genoemde risico's – opgenomen in een personele reserve binnen het eigen vermogen (totaal € 130.000,=).

Indien Zeeluwe hiernaast personeel inzet via een detacheringsovereenkomst dan worden deze overeenkomsten beoordeeld op risico's; een specifiek risico ligt op het punt van vervanging: bij ziekte wordt niet doorbetaald en vervanging wordt indien nodig geregeld door Zeeluwe zelf.

Voor knelpunten hierin is in de personele reserve een bedrag van € 70.000,= opgenomen. Het betreft bij Zeeluwe alleen de leden van de commissie Onderinstroom. Verder is er inhuur van de controller op basis van een overeenkomst van dienstverlening.

=> Detacherings- en/of dienstverleningsovereenkomsten worden jaarlijks beoordeeld op aanwezigheid en risico's.

Ad 3. Financiële risico's, treasury

De financiële risico's vanuit de financieel administratieve processen zijn benoemd in de administratieve organisatie en door genoemde maatregelen, gecombineerd met een gedegen planning & control-cyclus, voldoende ondervangen.

=> De administratieve organisatie is voor het operationele deel vrijwel geheel belegd bij het administratiekantoor (Adequatum) en is vastgesteld door het bestuur.

=> De meerjarenverkenning wordt jaarlijks opgesteld en tussentijdse rapportages worden verzorgd.

Ook zou een risico kunnen ontstaan doordat toezeggingen worden gedaan die niet nagekomen kunnen worden. Deze kunnen ontstaan doordat verwachte inkomsten niet ontvangen worden of doordat toezeggingen duurder uitvallen dan gepland.

=> Om dit te voorkomen zijn goede voorcalculaties van belang: een degelijke begroting – afgeleid van een meerjarenbegroting – is hiervoor van belang.

Tevens moeten toezeggingen zeer zorgvuldig worden gedaan.

=> Zeeluwe regelt dit door nooit meer toe te zeggen dan voor één kalenderjaar en immer binnen de door het bestuur goedgekeurde begroting. Per begrotingspost mag maximaal 1% van de totale begroting worden afgeweken zolang de totale begroting niet wordt overschreden.

En tweede financieel risico wordt afgedekt door de regels over beleggen en belenen (treasury).

Zeeluwe heeft deze vastgelegd in een treasurystatuut.

=> Zeeluwe houdt zich aan dit treasurybeleid.

Een derde financieel risico voor Zeeluwe is dat er teveel leerlingen in het sbo of so worden geplaatst.

Zeeluwe is immers voor in elk geval de ondersteuningsmiddelen verantwoordelijk voor het sbo en het so. In de wet is dit voor het so en sbo voorzien en wordt bij een tekort aan middelen voor het samenwerkingsverband dit tekort verhaald op de aangesloten scholen. De wijze van verrekening is vastgelegd in het Ondersteuningsplan 2016-2020 en in 2017 door het bestuur in een nadere uitwerking geaccordeerd.

=> De werkwijze is door het bestuur vastgesteld.

Ad 4. Voldoen aan wet- en regelgeving

Zeeluwe heeft in haar statuten vastgelegd dat de volgende zaken geregeld zijn (tussen haakjes wordt verwezen naar het artikel uit de statuten en eventueel het artikel uit de wet op het primair onderwijs):

- Bestuursleden houden toezicht op naleving wettelijke verplichtingen en de code goed bestuur (WPO art. 171 lid 1a; 8.2)

=> Het toezichthoudend bestuur vult dit in en verantwoordt zich hier op in het bestuursverslag.

- Huishoudelijk reglement (20.1), dat in elk geval bevat: profielen bestuursleden (6.3) en het toezichtkader (8.2).
=> Het huishoudelijk reglement is in juni 2017 vastgesteld.
- Aansluiting bij een landelijke geschillencommissie voor geschillen tussen aangeslotenen en de stichting (11.2)
=> Deze aansluiting heeft plaatsgevonden.
- Reglement Ondersteuningsplanraad (15.1)
=> Dit reglement is formeel vastgesteld.
- Aansluiting bij een landelijke bezwaaradviescommissie voor geschillen over toelaatbaarheid (17; WPO art. 18a lid 12)
=> Deze aansluiting heeft plaatsgevonden.
- Zeeluwe stelt een privacyreglement vast (18.1)
=> Het privacyreglement is vastgesteld en afgestemd op de nieuwe wetgeving die per 1 mei 2018 van kracht is geworden.
- Zeeluwe heeft beleid ontwikkeld op het gebied van informatiebeveiliging (inclusief AVG)
=> Dit beleid is begin 2018 in het bestuur vastgesteld.

Naast deze zelf ingestelde regelgeving zijn de volgende wetten en regels van belang:

➤ **Wet op het primair onderwijs (WPO)**

Vanuit deze wet zijn vooral van belang:

- Besteding van gelden
De besteding van gelden moet rechtmatig en doelmatig zijn. De rechtmatige besteding van *doorbetaalde* gelden hoeft het samenwerkingsverband *niet* te controleren, dat is aan de ontvangende – eveneens onder de WPO vallende – instelling.
Belangrijk kader hierbij is dat besteding plaatsvindt ter realisatie van het ondersteuningsplan.
=> Zeeluwe vraagt schoolbesturen eenmaal per jaar om verantwoording.
- Doorbetalingen vanwege peildatum 1 februari, de omvang van het s(b)o en grensverkeer.
De wetgeving geeft kaders aan de doorbetalingen, maar vult deze niet geheel in. Dat biedt risico's omdat interpretaties kunnen verschillen. Hier zou veiligheidshalve gekozen kunnen worden voor het volgen van de adviezen van de po raad; maar daarmee zijn niet alle risico's afgedekt.
=> Maatregel: betalingen geschieden immer op basis van een besluit van het bestuur waarin de gemaakte keuzes worden toegelicht.
- Code Goed Bestuur (WPO art. 171 lid 1a en statuten 9.3). Zeeluwe hanteert hiervoor de code Goed Bestuur, zoals die is vastgesteld door de PO Raad.
=> De evaluatie van het gebruik hiervan door de toezichthoudende bestuursleden vindt plaats in het bestuursverslag.
- Vereisten samenwerkingsverband op basis van WPO art. 18a en de rapportage van de Inspectie.
 - Tijdig en juist op- en bijstellen van het ondersteuningsplan overeenkomstig de regels uit de statuten (art. 13) en de wet (WPO art. 18a). Met onder meer de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en de daarmee samenhangende bekostiging.
=> Dit wordt zo uitgevoerd. Het Ondersteuningsplan 2016-2020 is van kracht en een nieuw OP is in voorbereiding.

- Een kader waarbinnen bestedingen van de ondersteuningsmiddelen door de schoolbesturen moet plaatsvinden wordt opgesteld.
=> Dit kader is opgenomen in Ondersteuningsplan 2016-2020.
- De kwalitatieve doelen uit het ondersteuningsplan moeten specifiek en meetbaar worden gemaakt. Het vastgelegde doel van een score van 3,2 of hoger op de indicatoren van de basisondersteuning is niet voldoende.
=> De kwalitatieve doelen zijn in het Ondersteuningsplan 2016-2020 voldoende specifiek opgenomen.
- Verantwoording schoolbesturen die de doelmatigheid van de inzet van de middelen bevestigt (zie ook hieronder, bij het jaarverslag).
=> zie hiervoor onder 'besteding van gelden'.
- Inrichting, werking van de kwaliteitszorg: Zeeluwe moet zicht hebben en houden op de kwaliteit van het bestuurlijk handelen van schoolbesturen. Dan is sprake van een goede verantwoording over resultaten en daarmee gemoeide middelen. De ontwikkelingscyclus van plannen, realiseren, evalueren en bijstellen van de plannen moet plaatsvinden.
=> Momenteel is sprake van de jaarlijkse verantwoording. De kwaliteitszorg is nader uitgewerkt in het Ondersteuningsplan 2016-2020.
- Communicatie naar scholen en ouders. Deze belangrijke taak is grotendeels belegd bij de schoolbesturen. Zeeluwe blijft echter verantwoordelijk en moet in elk geval monitoren in hoeverre besturen er in slagen de informatie over te brengen naar de belanghebbenden.
- Verantwoording, jaarverslaggeving
De reguliere eisen die aan het PO worden gesteld in het kader van de verantwoording gelden ook voor het samenwerkingsverband. Een zgn. continuïteitsparagraaf moet in het jaarverslag worden opgenomen, welke bestaat uit:
 - Meerjarenbegroting (balans; staat van baten en lasten);
 - Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem;
 - Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden.
Belangrijkste risico voor het jaarverslag is dat Zeeluwe voor een volledige verantwoording afhankelijk is van juiste en tijdige informatie van alle aangesloten besturen die de doelmatigheid van de verstrekte gelden bevestigt.
=> de verdieping van de verantwoording van de schoolbesturen behoeft aandacht.

➤ **Fiscale wetgeving**

Dit behelst momenteel de loonbelasting en is belegd bij het hier in gespecialiseerde administratiekantoor Adequatum. Zeeluwe is (momenteel) niet vennootschapsbelastingplichtig. Voor de btw is voor het inzetten van personeel in het kader van het ondersteuningsplan – dat wil zeggen ambulante begeleiders, psychologen, orthopedagogen en andere ondersteuners – een vrijstelling van kracht. Hier zou overigens een risico van een naheffing aan de uitlenende schoolbesturen kunnen ontstaan; een naheffing die Zeeluwe overigens puur juridisch niet treft. Zeeluwe zelf is niet btw-plichtig, omdat zij geen btw-belaste diensten levert.
=> loonbelasting risico's worden ondervangen door inzet van een professioneel administratiekantoor.

➤ **Aanbestedingswetgeving**

De aanbestedingswetgeving is opgenomen in het zogenoemde rechtmatigheidskader, waarop de

accountant controleert. Aanbestedingen met een contractwaarde vanaf plm. € 150.000 moeten nationaal aanbesteed worden. Zeeluwe sluit momenteel geen contracten met deze omvang af, maar zal indien dit wel gaat gebeuren, hier een procedure voor opstellen en overigens de nationale (of, indien van toepassing, de Europese) aanbestedingsregels volgen.

Risico reserves

De gewenste personele en operationele reserve worden momenteel opgebouwd met als doel financiële gevolgen van risico's op te vangen. Omdat Zeeluwe jaarlijks haar budget kan vaststellen en daarbij voor minder dan de helft van het budget *afdwingbare* verplichtingen heeft zijn tegenvallers voor Zeeluwe in het algemeen goed op te vangen door overdrachten – buiten de wettelijke aan het so en sbo – lager vast te stellen. Voorzover dit laatste mogelijk is, is de vorming van een reserve niet nodig. Tevens is in de begroting een post onvoorzien van 2% van de inkomsten opgenomen.

Daarom is hiernaast een risicoreserve opgenomen van slechts € 450.000,= minder dan 4% van de totale inkomsten. Dit is - hieronder - met name zichtbaar in de enigszins beperkte impact ('worst case') van de financiële risico's: daar wordt er van uitgegaan dat een fors deel van het risico opgevangen kan worden door – indien noodzakelijk - overdrachten aan (s)bo-scholen te beperken.

De omvang van het financiële effect van risico's laat zich moeilijk bepalen. Hieronder zijn daarom globale cijfers opgenomen van 'worst cases' en de kans¹³ dat ze optreden.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Impact	Kans	Reserve
1. Operationeel, maatschappelijk en imago - kosten voor communicatie, advocaat, genoegdoening, boete etc.	500	10%	50
2. Personele risico's - ziekte, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, arbeidsconflict, reorganisatie - inleen/ detachering/ tripartiet verplichtingen/ specifieke risico's		<i>Separaat gespecificeerd</i>	130 70
3. Financieel - combinatie hogere uitgaven en lagere inkomsten, bijvoorbeeld door hogere leerlingaantallen so en/of sbo dan voorzien.	1.500	10%	150
4. Wet en regelgeving - WPO (grote overtreding wetgeving) - Fiscaal (loonbelasting, btw detacheringen) - Aanbestedingswet	1.000 150 500	1% 10% 5%	10 15 25
Totaal			450

¹³ De kans kan ook gelezen worden als één in de zoveel jaar: 25% staat voor eens in de 4 jaar.

2.3 Verslag van het toezichthoudend bestuur

Verantwoording toezichthoudend bestuur

In 2018 hebben geen mutaties in de samenstelling van het bestuur plaatsgevonden. Conform het rooster van aftreden heeft Pieter den Besten zich herkiesbaar gesteld en hij is ook met ondersteuning van de OPR door de vergadering van aangesloten schoolbesturen voor een nieuwe periode herkozen.

In september heeft het bestuur onder begeleiding van een externe haar functioneren geëvalueerd. Er is in de samenstelling van het bestuur, dat werkt volgens het one-tier-model een goede balans tussen een onafhankelijk voorzitter, een toezichthoudend lid van buiten die door de OPR is voorgedragen, vier toezichthoudende bestuursleden die elk bestuurder zijn van een aangesloten scholengroep en de directeur-bestuurder als uitvoerend bestuurslid. De vergoeding van de bestuursleden vindt plaats conform de door het bestuur vastgestelde honoreringsregeling.

In de governance en wijze van besturing hebben geen wijzigingen plaatsgevonden. De Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs wordt gehanteerd. Hierop hebben geen afwijkingen plaatsgevonden. Er wordt gewerkt volgens de principes van Policy Governance waarbij er een heldere verdeling is van de rollen en verantwoordelijkheden in de besturing van het samenwerkingsverband. Het bestuur verstrekt de kaders waarbinnen de directeur-bestuurder de ruimte heeft om uitvoering te geven aan de realisatie van het Ondersteuningsplan. Tevens zijn afspraken vastgelegd over de wijze van verantwoording en de te leveren rapportages volgens een afgesproken tijdschema. Het bestuur treedt op als werkgever voor de directeur-bestuurder. In dit kader heeft de remuneratiecommissie in december een beoordelingsgesprek met de directeur-bestuurder gevoerd.

De auditcommissie heeft in 2018 periodiek overleg gevoerd met de directeur-bestuurder en de controller over de voortgang van het financiële proces, de rapportages en aanpalende bedrijfsprocessen. Aan de auditcommissie is periodiek een financiële prognose verstrekt en besproken. Het bestuur heeft kunnen vaststellen dat er sprake is van een rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige besteding van de middelen. De controller van Zeeluwe heeft hierop waar nodig ook een toelichting gegeven. Met betrekking tot de aangescherpte wetgeving in het kader van informatiebeveiliging en privacy zijn de procedures en afspraken vastgelegd. De beleidsmedewerker heeft deze zaken bestuurlijk voorbereid en heeft een verantwoordelijkheid in de tijdige registratie en verwerking. De concept begroting en bestuurlijk jaarverslag/jaarrekening zijn met deze commissie bestuurlijk voorbereid. Definitieve besluitvorming heeft in het bestuur plaats gevonden. De aanwijzing van de accountant is de verantwoordelijkheid van het bestuur. Dit is vastgelegd in de statuten van de stichting. Er is in de auditcommissie besloten om ook in dit verslagjaar de controle op de jaarrekening door accountantskantoor Van Ree te laten uitvoeren.

Er zijn geen aanbestedingen uitgevoerd, noch zijn er andere grote inkooptrajecten gedaan waarvoor specifieke afspraken gemaakt zouden moeten worden. Op het gebied van duurzaamheid is door Zeeluwe ingezet op het beperken van de kopieerkosten. Verder zijn er weinig mogelijkheden om specifieke maatregelen te nemen. De inhuizing bij Stichting Leerlingenzorg Noord Veluwe is in dit kader wel een passende geweest. Zo wordt kantoorruimte optimaal benut.

Door de directeur-bestuurder is de kaderbrief met speerpunten van beleid, de begroting, inclusief de meerjarenverkenning opgesteld. Het concept is met de audit-commissie besproken en deze is in november door het bestuur vastgesteld. Aan de aangesloten schoolbesturen en de OPR is de vastgestelde begroting toegezonden en deze is in de verschillende vergaderingen nader toegelicht.

De continuïteit van Zeeluwe is met een goedgekeurde meerjarenbegroting tot en met 2024 voldoende onderbouwd. Deze meerjarenbegroting is ook in dit jaarverslag opgenomen. Een belangrijke factor vormt de ontwikkeling van de leerlingenaantallen. Het aantal leerlingen daalt de komende jaren licht. Tegelijkertijd zien we ook voor het eerst een beperkte toename van het aantal s(b)o leerlingen. We hebben kunnen constateren dat hiermee de verevening niet in gevaar komt. Deze biedt voldoende onderbouwing voor de continuïteit van de Stichting de komende 5 jaar. Evenals voorgaande jaren zijn de risico's opnieuw gewogen, deze zijn ongewijzigd gering.¹⁴

Het ondersteuningsplan 2016-2020 is ook in 2018 onverkort het leidend strategisch beleidsplan geweest. Voortgang van de realisatie wordt door een monitoringsystematiek getoetst en jaarlijks besproken met alle schoolbesturen. In 2018 heeft het bestuur in het voor- en het najaar verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid aan de vergadering van aangesloten schoolbesturen. Daarnaast is de directeur-bestuurder bij alle vergaderingen van de Ondersteuningsplanraad in 2018 aangeschoven om informatie te delen, adviezen voor te leggen en verantwoording af te leggen over gevoerd beleid. Het toezichthoudend bestuurslid, dat vanuit de OPR is voorgedragen, is altijd bij deze vergaderingen aanwezig. De voorzitter van het bestuur is één keer aangeschoven bij de OPR vergadering.

Eind 2018 is gestart met de voorbereiding van een nieuw Ondersteuningsplan voor de periode 2020-2024. Bij de morele eigenaren wordt opgehaald wat de opgave is voor de komende jaren en dit zal in 2019 worden omgezet in het nieuwe Ondersteuningsplan dat ter vaststelling aan alle gremia zal worden aangeboden. In 2020 staat de evaluatie van de Wet Passend Onderwijs bij de Minister op de agenda. Wat hiervan de uitkomsten zijn en in welke mate die het uit te zetten beleid en meerjarenprognoses doorkruist, is op dit moment niet te voorspellen.

Terugkijkend op 2018 kan worden vastgesteld dat het samenwerkingsverband bestuurlijk goed in balans is. Er zijn in de realisatie van de visie en beleidsdoelen goede stappen gezet, waarbij met name de ervaren gedeelde verantwoordelijkheid van de partners, schoolbesturen, scholen en gemeentes wordt gevoeld. Er komen meer initiatieven tot stand in het belang van de leerlingen. Aandachtspunt is nog wel de realisatie van de samenwerking onderwijs en inzet jeugdhulp. Met name vanuit de gemeentelijk kant is de voortgang hierop nog te gering.

¹⁴ Zie de continuïteits- en risicoparagraaf in dit jaarverslag.

3. Toelichting op de financiële resultaten en positie

Om inzicht te geven in de financiële resultaten worden hierna de financiële resultaten over het kalenderjaar 2018 toegelicht in vergelijking met de vastgestelde begroting. Ter illustratie wordt de realisatie over 2017 steeds vermeld, maar niet nader toegelicht.

3.1 Inkomsten

De inkomsten zijn € 1.021.000,= hoger dan begroot; het verschil excl. Schoolmaatschappelijk werk en Overige inkomsten bedraagt € 995.000,=. Dit wordt veroorzaakt door hoger aantal leerlingen(€ 44.000,=) en indexatie c.q. aanpassing van de tarieven over 2017 en 2018.

<i>x € 1.000</i>	2017	Werk.2018	Begr. 2018	Afw.	Afw. in %
Lichte ondersteuning	3.513	3.735	3.449	286	8,3
Zware ondersteuning	7.705	8.173	7.623	550	7,2
Verevening	1.936	1.657	1.498	159	10,6
Schoolmaatschappelijk werk	40	51	38	13	34,2
Overige inkomsten	2	13	-	13	
Totale inkomsten	13.196	13.629	12.608	1.021	8,1

Hieronder treft u het overzicht van de leerlingenaantallen aan, hetgeen de basis is voor de bekostiging. Per saldo was het leerlingenaantal bao/sbo 172 hoger dan begroot, per saldo waren er 17 leerlingen minder in het so dan begroot.

<i>Leerlingaantallen 1 okt voorafgaand</i>	2.017	Werk.2018	Begr.2018	Afw.	Afw. in %
BAO	20.498	20.451	20.264	-187	-0,9
SBAO	421	384	399	15	3,8
Totaal	20.919	20.835	20.663	-172	-0,8
SO categorie 1	325	301	312	11	2,9
SO categorie 2	6	10	9	-1	2,1
SO categorie 3	50	45	52	7	5,0
Totaal SO	381	356	373	17	4,6
% SBAO	2,01%	1,84%	1,93%	0	0,00%
% SO	1,82%	1,71%	1,81%	0	0,00%

3.2 Uitgaven

De totale uitgaven over 2018 zijn € 36.000 lager dan begroot. Zie op de volgende pagina het uitgavenoverzicht 2018. Op de volgende pagina volgt de toelichting op relevante posten en afwijkingen.

x € 1.000	2017	Werk. 2018	Begr. 2018	Afw.	Afw. In %
A. SO - ondersteuningsmiddelen	4439	4.475	4.336	139	3,2
B. SBAO - ondersteuningsmiddelen	98	8	92	-84	-91,3
C.(S)BAO - basisondersteuning *)	6021	6.317	5.976	341	5,7
D. Schoolmaatschappelijk werk	39	51	38	13	34,2
E. Groei SO, SBAO	337	437	342	95	27,8
F. Dekkend Netwerk	-	442	715	-273	-38,2
G.Solidariteit	0	2	53	-51	-96,2
H. Ouderbetrokkenheid	-	2	27	-25	-92,6
I. Monitoring	48	35	100	-65	-65,0
J. Voorkomen Thuiszitters	-	33	79	-46	-58,2
K. Primair proces TLV	-	115	123	-8	-6,5
L. Vraagbaakfunctie	-	24	27	-3	-11,1
M. Kwaliteit	-	29	34	-5	-14,7
N. Samenwerking	0	19	32	-13	-40,6
O. Indir.kosten cq Bureauondersteuning	434	164	206	-42	-20,4
P. Ondersteuningsplanraad	-	17	37	-20	-54,1
Q. Ondersteuningsplan 2020/2024	-	11		11	#DEEL/0!
R. Expertise	551	-	-	-	#DEEL/0!
S. Overgangsregeling	0	-	-	-	#DEEL/0!
T. Te ontwikkelen beleid OP 2.0	40	-	-	-	#DEEL/0!
U. Onvoorzien	2	-	-	-	#DEEL/0!
Totale uitgaven	12.009	12.181	12.217	-36	-0,3

Toelichting op de verschillen uitgavenposten/projecten:

A. Overdrachten so

De overdracht is € 139.000,= hoger dan begroot. Het verschil bestaat uit een voordeel van € 115.000,= vanwege minder (dan begroot) so-leerlingen (o.a. 7 categorie 3), en een nadeel van € 254.000,= vanwege indexatie c.q. aanpassing van de tarieven over 2017 en 2018.

B. Overdrachten sbo

Op deze post is € 84.000,= minder uitgegeven vanwege minder aanvulling sbo boven 2% groei.

C. sbo-basisondersteuning

Dit bedrag over 2018 is € 341.000,= hoger dan begroot, en wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra-uitbetaling uit de algemene reserve van € 319.000,= en € 22.000,= vanwege hoger aantal (dan begroot) leerlingen.

D. Schoolmaatschappelijk werk

Voor de inzet van schoolmaatschappelijk werk is, conform afspraken, aan de betrokken scholen betaald hetgeen van DUO ontvangen is.

E. Groei so en sbo

Dit betreft betalingen naar aanleiding van de groeiregeling telling per 1 februari van elke jaar. De groei per 1 februari betreft een hoger aantal leerlingen, en dus ook hogere kosten dan begroot.

F. Dekkend netwerk

Het realiseren van een dekkend netwerk is één van de speerpunten van beleid. Een toelichting hierop is op pagina 8 t/m 12 van dit verslag gegeven. Het budget hiervoor van € 715.000,= is in 2018 voor € 442.000,= besteed. Het totale bedrag aan toegekende projecten is hoger, maar deze projecten lopen ook in 2019 nog door. Deze uitgaven zullen in de volgende jaarrekening worden verwerkt.

G. Solidariteit

Deze post is voor € 2.000,= besteed.

H. Ouderbetrokkenheid

Het realiseren van Ouderbetrokkenheid één van de speerpunten van beleid. Een toelichting hierop is op pagina 8 t/m 12 van dit verslag gegeven. Het budget is voor € 2.000,= besteed.

I. Monitoring

Het monitoren van de besteding van ondersteuningsmiddelen is één van de speerpunten van beleid. Een toelichting hierop is op pagina 8 t/m 12 van dit verslag gegeven. Het budget is voor € 35.000,= besteed.

J. Voorkomen thuiszitters

Het aanpakken van het probleem 'Thuiszitters' is één van de speerpunten van beleid. Een toelichting hierop is op pagina 8 t/m 12 van dit verslag gegeven. Het budget is voor € 33.000,= besteed.

K. Primair Proces TLV

Het budget is bijna volledig besteed. Het budget is op € 8.000,= na, geheel besteed. Dit betreft een bedrag van € 74.000,= aan externe ondersteuning commissie Onderinstroom en € 41.000,= eigen loonkosten.

L. Vraagbaakfunctie

Het budget van € 27.000,= is over 2018 op € 3.000,= na geheel besteed.

M. Kwaliteit

Het budget van € 34.000,= is over 2018 op € 5.000,= na geheel besteed. Dit betreffen m.n. loonkosten van de beleidsmedewerker.

N. Samenwerking

Het budget is voor € 19.000,= besteed.

O. Indirecte kosten

Van het budget ad € 206.000,= is € 42.000,= minder besteed. De personele lasten waren € 4.000,= lager, de afschrijvingen € 3.400,= lager, de huisvestingskosten € 9.400,= hoger (vanwege de verhuizing, o.a. huurafkoop) en minder overige instellingslasten € 44.000,=.

P. Ondersteuningsplanraad

Van het budget ad € 37.000,= is maar € 17.000,= besteed. Dit heeft te maken met een te hoge raming.

Q. Ondersteuningsplan 2020-2024

Voor dit plan was er in 2018 geen budget, echter er is hiervoor in 2018 al wel € 11.000 besteed, omdat de voorbereiding in november 2018 is gestart.

3.3 Resultaat en resultaatbestemming

Het resultaat over 2018 € 1.447.252,= positief, € 1.056.252,= hoger dan begroot.

Dit positiever resultaat wordt met name veroorzaakt door:

- € 995.000,= hogere rijksbijdragen OCW;
- (minus) € 139.000,= hogere overdracht aan het so;
- (minus) € 341.000,= hogere overdracht aan het (s)bo basisondersteuning;
- € 273.000,= minder kosten Dekkend netwerk;
- € 84.000,= minder overdrachten sbo;
- (minus) € 95.000,= meer inzake groeiregeling so/sbo;
- € 65.000,= minder kosten Monitoring;
- € 51.000,= minder kosten Solidariteit;
- € 44.000,= minder kosten Voorkomen Thuiszitters;
- € 42.000,= minder Indirecte kosten c.q. Bureauondersteuning.

<i>x € 1.000</i>	2.017	Werk.2018	Begr. 2018	Afw in €	Afw. in %
Inkomsten	13.196	13.629	12.608	1.021	8
Uitgaven	12.009	12.181	12.217	-36	-0
Resultaat	1.187	1.448	391	1.057	8
Waarvan benodigd voor/uit de egalisatiereserve	610	391	391	-	

De resultaatbestemming is als volgt:

- Dotatie Bestemmingsreserve Egalisatie € 391.000,=.
- Naar Algemene reserve € 1.056.252,=.

3.4 Treasury verslag

Zeeluwe heeft in 2016 een separaat treasurystatuut vastgesteld, aansluitend op de 'Regeling beleggen en belenen OCW 2016'. In 2018 is, conform het statuut, slechts geld aangehouden bij de ABN AMRO- en Rabobank. Er worden geen belangrijke wijzigingen voorzien in de manier waarop de gelden worden beheerd.

3.5 Financiële kengetallen

De financiële kengetallen zijn zoals hieronder weergegeven. Zoals gebruikelijk in de sector po worden daarbij de door de commissie Don opgestelde grenzen vermeld. Bedacht moet echter worden dat een samenwerkingsverband een ander karakter heeft dan een school. Zo is er in een samenwerkingsverband niet of nauwelijks sprake van investeringen en dus vaste activa.

Kengetal	Omschrijving	Waarde	Ondergrens
Solvabiliteit 1	Eigen vermogen / Totaal vermogen	98 %	
Solvabiliteit 2	(Eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen	98 %	≥ 30 %
Current ratio	Vlottende activa / Kortlopende schulden	48 %	≥ 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	Resultaat / Totale baten	10,6 %	10 %
Weerstandvermogen	Eigen vermogen/ totaal baten	42 %	≥ 5 %

4. Jaarrekening 2018

4.0 Financieel beleid

De begroting 2018 was € 391.000,= positief.

Het werkelijke resultaat 2018 bedraagt € 1.447.252,= en dus € 1.056.252,= hoger dan het begrote resultaat 2018, en € 260.461 hoger dan het werkelijk resultaat in 2017.

Hieronder treft u het overzicht aan met de begroting 2019, de realisatie 2018 versus begroting 2018 respectievelijk versus realisatie 2017.

	Begroting 2019	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil 2018	Realisatie 2017	Vershil t.o.v. 2018
Baten						
Rijksbijdragen OCW	12.795.597	13.614.943	12.608.000	1.006.943	13.193.882	421.061
Overige baten	20.000	1.289	0	1.289	2.060	-771
Totaal baten	12.815.597	13.616.232	12.608.000	1.008.232	13.195.942	420.290
Lasten						
Personele lasten	449.000	341.602	350.500	-8.898	336.984	4.618
Afschrijvingen	2.500	1.658	5.000	-3.342	4.040	-2.382
Huisvestingslasten	10.000	20.400	11.000	9.400	10.713	9.687
Overige lasten	171.500	85.329	144.000	-58.671	82.264	3.065
Doorbetalingen aan schoolbesturen	13.288.279	11.726.504	11.706.500	20.004	11.574.776	151.728
Totaal lasten	13.921.279	12.175.493	12.217.000	-41.507	12.008.777	166.716
Saldo baten en lasten	-1.105.682	1.440.739	391.000	1.049.739	1.187.165	253.574
Financiële baten en lasten	0	6513	0	6.513	-374	6887
Resultaat	-1.105.682	1.447.252	391.000	1.056.252	1.186.791	260.461

Specificatie verschillen

Het werkelijke resultaat 2018 is € 260.461 hoger dan 2017.

De belangrijkste verschillen zijn:

Toename rijksbijdragen	421.061	
Financiële baten en lasten	6.887	
Minder afschrijvingen	2.382	
	<hr/>	430.330
Toename doorbetalingen aan schoolbesturen	151.728	
Toename personele lasten	4.618	
Toename huisvestingslasten	9.687	
Toename overige lasten	3.065	
Minder overige baten	771	
	<hr/>	169.869
		<hr/> <hr/>
		260.461

De verschillen voor wat betreft het werkelijk resultaat 2018 en de begroting 2018 zijn:

Hogere rijksbijdragen	1.006.943	
Financiële baten en lasten	6.513	
Meer overige baten	1.289	
Minder personele lasten	8.898	
Minder overige lasten	58.671	
Minder afschrijvingen	3.342	
		1.085.656
Toename doorbetalingen aan schoolbesturen	20.004	
Toename huisvestingslasten	9.400	
		29.404
		<u>1.056.252</u>

Treasuryverslag

Zeeluwe heeft in 2016 een separaat treasurystatuut vastgesteld, aansluitend op de 'Regeling beleggen en belenen OCW 2016'. In 2018 is, conform het statuut, slechts geld aangehouden bij de ABN AMRO- en Rabobank. Er worden geen belangrijke wijzigingen voorzien in manier waarop de gelden worden beheerd.

Kengetallen

De belangrijkste financiële kengetallen zijn als volgt:

	Norm	2018	2017
Solvabiliteit 1 <i>eigen vermogen / totaal vermogen</i>	n.v.t.	98%	96%
Solvabiliteit 2 <i>(eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen</i>	≥ 30%	98%	96%
Rentabiliteit (1-jarig) <i>nettoresultaat / totaal baten</i>	≥ 10%	10,6%	9,0%
Weerstandsvermogen <i>eigen vermogen / totaal baten</i>	≥ 5%	42%	32%
Current ratio <i>vlottende activa / kortlopende schulden</i>	≥ 0,75	48,29	27,43

4.1 Grondslagen

Activiteiten

Het samenwerkingsverband Zeeluwe heeft ten doel de belangen van haar leden te behartigen en in hun behoeften te voorzien ten aanzien van hetgeen genoemd wordt onder artikel 1 van de statuten.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de geldende verslaggevingsregels zoals deze zijn opgenomen in Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De vergelijkende cijfers van het voorafgaande boekjaar zijn, waar nodig, qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Bedragen vanaf € 500 worden geactiveerd.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

ICT	12,5% - 33%
Meubilair	5% - 10%
Inventaris en apparatuur	20%

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Vorderingen worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen.

Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bestuur worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke gemaakte lasten (in geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht).

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op de activa in mindering zijn gebracht. Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De rijksbijdrage OCW betreft de vergoeding voor personele- en materiële kosten toegerekend aan het verslagjaar.

Het resultaat van de exploitatie wordt toegedeeld aan de reserve die door het bestuur is bepaald.

Personeelsbeloningen en pensioenen

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op o.a. het inhuren van extra personeel, scholingskosten, bedrijfsgezondheidszorg. Voor zover de verschuldigde bedragen op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

De entiteit is aangesloten bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Het ABP is het bedrijfstakpensioenfonds voor overheidswerkgevers, waaronder onderwijsinstellingen. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

4.2 Balans 2018

BALANS PER 31 DECEMBER 2018 (na verwerking resultaatbestemming)

	31-12-2018		31-12-2017	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Activa				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	<u>10.703</u>	10.703	<u>7.768</u>	7.768
Viottende activa				
Vorderingen	95.918		61.481	
Liquide middelen	<u>5.702.991</u>	5.798.909	<u>4.333.224</u>	4.394.705
<u>Totaal activa</u>		<u>5.809.612</u>		<u>4.402.473</u>
Passiva				
Eigen vermogen		5.689.535		4.242.283
Voorzieningen		-		-
Kortlopende schulden		120.077		160.190
<u>Totaal passiva</u>		<u>5.809.612</u>		<u>4.402.473</u>

4.3 Staat van baten en lasten 2018

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	EUR	EUR	EUR
Baten			
Rijksbijdragen OCW	13.614.943	12.608.000	13.193.882
Overige baten	1.289	-	2.060
Totaal baten	<u>13.616.232</u>	<u>12.608.000</u>	<u>13.195.942</u>
Lasten			
Personeelslasten	341.602	350.500	336.984
Afschrijvingen	1.658	5.000	4.040
Huisvestingslasten	20.400	11.000	10.713
Overige lasten	85.329	144.000	82.264
Doorbetalingen aan schoolbesturen	11.726.504	11.706.500	11.574.776
Totaal lasten	<u>12.175.493</u>	<u>12.217.000</u>	<u>12.008.777</u>
Saldo baten en lasten *	1.440.739	391.000	1.187.165
Financiële baten en lasten	6.513	-	-374
Resultaat *	<u>1.447.252</u>	<u>391.000</u>	<u>1.186.791</u>

* (- is negatief)

4.4 Kasstroomoverzicht

KASSTROOMOVERZICHT 2018, VERGELIJKENDE CIJFERS 2017

	2018		2017	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat		1.447.252		1.186.791
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	1.658		4.039	
- Mutaties voorzieningen	<u>0</u>		<u>-7.318</u>	
		1.658		-3.279
<u>Veranderingen in vlottende middelen:</u>				
- Vorderingen	-34.437		10.323	
- Kortlopende schulden	<u>-40.113</u>		<u>-127.577</u>	
		-74.550		-117.254
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa		-4.593		-
Mutatie liquide middelen		<u>1.369.767</u>		<u>1.066.258</u>
Beginstand liquide middelen	4.333.224		3.266.966	
Mutatie liquide middelen	<u>1.369.767</u>		<u>1.066.258</u>	
Eindstand liquide middelen		<u>5.702.991</u>		<u>4.333.224</u>

4.5 Toelichting op de balans

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

Activa

Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde t/m 31-12-2017	Afschrij- vingen t/m 31-12-2017	Boek- waarde per 31-12-2017	Investe- ringen in 2018	Desinves- tering in 2018	Afschrij- vingen in 2018	Aanschaf- waarde t/m 31-12-2018	Afschrij- vingen t/m 31-12-2018	Boek- waarde per 31-12-2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
ICT	11.984	10.773	1.211	548	-	799	12.532	11.572	960
Meubilair	8.032	1.805	6.227	4.045	-	679	12.077	2.484	9.593
Inventaris en apparatuur	899	569	330	-	-	180	899	749	150
Materiële vaste activa	20.915	13.147	7.768	4.593	-	1.658	25.508	14.805	10.703

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
Vorderingen		
Overige vorderingen	43.685	30.993
Overlopende activa	52.233	30.488
Vorderingen	95.918	61.481

Uitsplitsing:

Inkomend grensverkeer	43.685	30.108
Overige	0	885
Overige vorderingen	43.685	30.993

Bouw en Infra park huur 1e kw.	0	2.279
School maatschappelijk werk (jan-jul)	33.215	22.126
Uitgaand grensverkeer (jan-jul)	2.915	2.721
Onderwijsspecialisten Kroonpad	5.250	-
Jenaplan Hogeland	9.333	-
Overige	1.520	3.362
Overlopende activa	52.233	30.488

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
Liquide middelen		
ABN Amro rek.courant NL54ABNA0435720755	2.425.776	1.062.668
ABN Amro rek.courant NL90ABNA442667558	1.000.000	1.000.000
Rabobank Vermogensrek.NL40RABO1479464481	1.276.814	1.270.000
Rabobank Zakelijkrek. NL31RABO030308776	401	556
Rabobank Doelreserveren NL36RABO3035608199	1.000.000	1.000.000
Liquide middelen	5.702.991	4.333.224

Passiva

Eigen vermogen

	Stand per 31-12-2017	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
	EUR	EUR	EUR	EUR
Algemene reserve	641.283	1.056.252	-	1.697.535
Bestemmingsreserve Personeel (publiek)	200.000	-	-	200.000
Bestemmingsreserve Operationeel (publiek)	250.000	-	-	250.000
Bestemmingsreserve Egalisatie (publiek)	2.666.000	391.000	-	3.057.000
Bestemmingsreserve 'Knelpunt Dekkend Netwerk' (publiek)	485.000	-	-	485.000
Eigen vermogen	4.242.283	1.447.252	-	5.689.535

Bestemmingsreserves Personeel en Operationeel

Deze reserve is naar aanleiding van de risicoanalyse, zie paragraaf 2.2, tot stand gekomen. Op basis van de huidige inzichten zijn wij van mening dat deze reserves de begrotingshorizon tot 2024 gehandhaafd kunnen blijven.

Beleggingsreserve Egalisatie

Vanaf 2016 is/wordt deze reserve opgebouwd door afroming van de jaarlijks ontvangen respectievelijk nog te ontvangen vereveningsbedragen om hiermee, na de verevenings-stop in 2020, het batenerloof budgettair meer gelijkmatig te laten verlopen of te wel het effect van toekomstige negatieve resultaten op het eigen vermogen te kunnen verzachten. Eind 2019 zal deze reserve het hoogste punt (€ 3.090.000) bereiken, om dan vervolgens afgebouwd te worden naar nihil per eind 2024; zie ook het afbouwschema op pagina 35.

Bestemmingsreserve Knelpunt Dekkend Netwerk

De opbouw van een 'dekkend netwerk' is een van de speerpunten van Zeeluwe. Vandaar dat naast jaarlijkse budgetten hiervoor eind 2017 een reserve is gevormd. Deze reserve zal vanaf 2019 van lieverlee worden afgebouwd. Zie ook het afbouwschema op pagina 35.

	31-12-2018	31-12-2017
	EUR	EUR
Kortlopende schulden		
Crediteuren	33.035	20.299
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8.384	11.410
Schulden terzake van pensioenen	2.451	2.895
Overige kortlopende schulden	65.657	113.497
Overlopende passiva	10.550	12.089
Kortlopende schulden	120.077	160.190

Uitsplitsing:

Loonheffing	7.753	10.753
Nog te betalen premies en verzekeringen	631	657
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8.384	11.410
Uitgaand grensverkeer (aug/dec)	35.252	20.399
(Indexering) groeiregeling 17/18 en 18/19	21.574	-
Covalente	-	15.000
Overige	8.831	78.098
Overige kortlopende schulden	65.657	113.497
Accountantskosten	4.393	5.138
Vakantiegeld	6.157	6.951
Overlopende passiva	10.550	12.089

4.6 Model G

Verantwoording van subsidies - Model G

Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule.

In 2018 zijn er geen subsidies met verrekeningsclausule ontvangen en ook uit voorgaande jaren zijn er geen subsidies met verrekeningsclausule meer te verantwoorden.

4.7 Verbonden partijen

Zeeluwe is een samenwerkingsverband van 37 (36 per 1 augustus 2018) schoolbesturen die hieronder zijn opgenomen.

De Stichting Monton heeft haar enige school binnen Zeeluwe overgedragen aan Stichting Proo Noord Veluwe.

Naam	Plaats
Vereniging Christelijk Nationaal Schoolonderwijs te Nunspeet	Nunspeet
Stichting Katholiek Onderwijs Zeewolde	Zeewolde
Vereniging Scholen met de Bijbel Horst en Telgt	Ermelo
Vereniging tot Stichting Instandhouding Ener Christelijke School	Oene
Stichting onderwijsgemeenschap 'De Hoeve'	Hoewelaken
Stichting Islamitische Scholen EI-Amal	Amsterdam
Stichting tot stichting en Instandhouding van Scholen voor Christelijk Nationaal	Putten
Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen voor Christelijk	Putten
Stichting Catent	Zwolle
CorDeo Scholengroep (voorheen Veluwe Plus)	Leusden
SKO Flevoland en Veluwe	Lelystad
Stichting Monton	Amersfoort
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs 'Gelderse Vallei'	Barneveld
Stichting Proo Noord-Veluwe	Harderwijk
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Eem-Vallei Educatief	Barneveld
Stichting Openbaar Basisonderwijs Zeewolde	Zeewolde
Stichting Florion	Zwolle
Stichting Jenaplan onderwijs Epe e.o.	Epe
Stichting ProCon	Vaassen
Stichting Interconfessioneel Basisonderwijs Zeewolde	Zeewolde
De Meent, Stichting voor Protestants Christelijk Primair Onderwijs	Elburg
Stichting Codenz Christelijke Onderwijs Dronten-Zeewolde	Dronten
t Blokhuus	Hoewelaken
Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o.	Amersfoort
Stichting Katholiek Primair Onderwijs Oost-Veluwe	Apeldoorn
Stichting voor Protestants Christelijk Onderwijs Ermelo	Ermelo
Stichting Vrijescholen Athena	Deventer
Stichting Hervormde Scholen de Drieslag	Barneveld
Vereniging 'een School met de Bijbel'	Oostendorp
Vereniging tot Stichting en Instandhouding van een School met de Bijbel Emst	Emst
VCO Harderwijk-Hierden	Harderwijk
Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs te Hulshorst	Hulshorst
Hervormde Schoolvereniging te Nijkerk	Nijkerk
Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs Putten	Putten
Stichting Instituut van Opvoeding Ingesteld door Van Kinsbergen	Elburg
Stichting Educare	Nunspeet
Stichting Volare	Nunspeet

4.8 Niet uit balans blijvende verplichtingen

Huurverplichtingen

Per 1 mei 2018 is Zeeluwe verhuisd naar de Gelreweg 22 in Harderwijk. Zeeluwe is per die datum met Stichting Leerlingenzorg NW Veluwe te Harderwijk een huurverplichting voor 70 m² v.v.o. kantoorruimte aangegaan voor anderhalf jaar tot en met 31 oktober 2019. Na het verstrijken van deze periode wordt deze overeenkomst stilzwijgend voortgezet voor telkens één jaar. Opzegging kan met inachtneming van een termijn van drie maanden. De verplichting van de huur, inclusief de bijkomende leveringen, bedraagt op jaarbasis 9.500 euro.

4.9 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van belang zijn hier te melden.

4.10 Toelichting op de staat van baten en lasten

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	EUR	EUR	EUR
Rijksbijdragen			
Lumpsum personeel, lichte ondersteuning	3.578.920	3.297.000	3.360.667
Lumpsum materieel, lichte ondersteuning	155.632	152.000	152.710
Schoolmaatsch. werk, lichte ondersteuning	50.586	38.000	39.798
Rijksbijdragen OCW - lichte ondersteuning	3.785.138	3.487.000	3.553.175
Lumpsum personeel, zware ondersteuning	7.517.500	6.968.000	7.062.472
Lumpsum materieel, zware ondersteuning	655.677	655.000	642.213
Overgang zware ondersteuning - verevening	1.656.628	1.498.000	1.936.022
Rijksbijdragen OCW - zware ondersteuning	9.829.805	9.121.000	9.640.707
Totaal (Rijks)bijdragen OCW	13.614.943	12.608.000	13.193.882
Overige baten			
Overige opbrengsten	1.289	-	2.060
Totaal overige baten	1.289	-	2.060
Totaal baten	13.616.232	12.608.000	13.195.942

Lasten

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	EUR	EUR	EUR
Personeelslasten			
Brutolonen en salarissen	153.350	233.000	256.328
Sociale lasten	25.415	-	26.238
Pensioenpremies	22.131	-	25.647
Totaal lonen en salarissen	<u>200.896</u>	<u>233.000</u>	<u>308.213</u>
Arbo/bzg	-	500	-
Scholing/training	2.848	5.000	2.323
Uitbesteding derden	62.314	30.000	32.308
Uitbesteding Cie onderinstroom	74.164	80.000	-
Dotatie voorziening jubilea	-	-	-3.003
Overige personeel gerelateerde kosten	1.380	2.000	-2.857
Overige personeelslasten	<u>140.706</u>	<u>117.500</u>	<u>28.771</u>
Totaal personele lasten	<u>341.602</u>	<u>350.500</u>	<u>336.984</u>

Gemiddeld aantal werknemers

In het jaar 2018 waren gemiddeld 2,2367 Wtf in dienst (2017 2,4200 Wtf)

Per 31 december 2018 bestond het personeelsbestand uit een directeur-bestuurder (0,8 Wtf), een beleidsmedewerker (0,8 Wtf) en een managementassistent (0,6 Wtf) is 2,2 Wtf.

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	EUR	EUR	EUR
Afschrijvingen			
ICT	799	4.000	3.289
Meubilair	679	700	571
Overige inventaris en apparatuur	180	300	180
Afschrijvingen	<u>1.658</u>	<u>5.000</u>	<u>4.040</u>

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	EUR	EUR	EUR
Huisvestingslasten			
Huur kantoorruimte	18.166	11.000	10.713
Overige huisvestingskosten	2.234	-	-
Huisvestingslasten	<u>20.400</u>	<u>11.000</u>	<u>10.713</u>

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	EUR	EUR	EUR
Overige instellingslasten			
Klein inventaris	-	500	474
Reproductiekosten/drukkerwerk	2.102	2.000	1.829
Kantoorbenodigdheden	2.307	3.000	2.169
Telecommunicatie / ICT	13.985	8.000	6.832
Abonnementen/vakliteratuur	308	500	358
Huishoudelijke kosten	203	300	228
Dienstreizen	-	3.500	260
Contributies	1.683	200	131
Verzekeringen	1.520	3.000	1.520
Vergaderkosten	987	1.500	750
Representatie	318	1.500	1.005
Overige algemene kosten	1.185	22.000	485
Uitbesteding administratie	10.176	12.000	11.977
Accountantskosten	4.393	6.000	6.473
Juridisch advies	-	10.000	8.326
Overig extern advies	16.879	10.000	5.745
Bestuurstoelage/ vacatiegelden	18.361	25.000	17.809
Vergadering aangeslotenen	70	4.000	94
Kosten OPR	10.537	30.000	14.872
Overige bestuurskosten	315	1.000	927
Overige instellingslasten	<u>85.329</u>	<u>144.000</u>	<u>82.264</u>

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	EUR	EUR	EUR
Doorbetalingen aan schoolbesturen			
Overdracht SO	4.474.858	4.336.000	4.438.920
<u>Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW op basis van 1 oktober</u>	4.474.858	4.336.000	4.438.920
Overdracht groei SO	273.159	331.000	239.178
Overdracht groei SBO	163.754	-	97.720
<u>Doorbetalingen op basis van 1 februari</u>	436.913	331.000	336.898
Bijdrage BAO-SO	-	-	-
Bijdrage BAO-SBO	-	-	-
Overdracht SBO	8.111	92.000	113.595
Overdracht grensverkeer	-5.081	11.000	-16.032
Overdracht BAO	6.316.551	5.976.000	6.021.129
Overdracht SMW	50.591	38.000	39.108
Overdracht expertise aan scholen	438.809	750.000	551.402
Solidariteitsfonds	-	-	-
Overige projecten/budgetten *	5.752	172.500	89.756
<u>Overige doorbetalingen aan schoolbesturen</u>	6.814.733	7.039.500	6.798.958
<u>Doorbetalingen aan schoolbesturen</u>	11.726.504	11.706.500	11.574.776

* Specificatie

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	EUR	EUR	EUR
Doorbetalingen overige projecten/budgetten			
Lasten samenwerking	-	24.500	-
Lasten monitoring	5.752	97.500	47.834
Lasten solidariteit	-	50.500	-
Lasten overgangsregeling	-	-	-
Lasten te ontwikkelen beleid	-	-	39.720
Lasten onvoorzien	-	-	2.202
<u>Doorbetalingen overige projecten/budgetten</u>	5.752	172.500	89.756

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	EUR	EUR	EUR
Controle van de jaarrekening	4.393	-	6.473
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-
	4.393	-	6.473

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting betrokken verbonden

Totaal Lasten	12.175.493	12.217.000	12.008.777
Saldo baten en lasten *	1.440.739	391.000	1.187.165

* (- is negatief)

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	EUR	EUR	EUR
Financiële baten en lasten			
Rentebaten	6.814	-	-
Rentelasten	-301	-	-374
<u>Financiële baten en lasten</u>	<u>6.513</u>	<u>-</u>	<u>-374</u>
Resultaat *	<u>1.447.252</u>	<u>391.000</u>	<u>1.186.791</u>

* (- is negatief)

4.11 Wet normering topfunctionarissen

WNT-verantwoording 2018 SWV Zeeluwe

Per 1 januari 2016 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van deze regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor SWV Zeeluwe is op basis van de nieuwe klassenindeling € 189.000. (2017 181.000) Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van het toezichthoudend orgaan bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	K. Verkerk
Functie(s)	Directeur- Bestuurder
Aanvang en einde functievulling in 2018	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	0,8
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	151.200
Bezoldiging	
Beloning	69.616
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	11.216
Subtotaal	80.832
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging	80.832
Motivering indien overschrijding:	
Gegevens 2017	
Duur dienstverband in 2017	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2017 (in fte)	0,8
Bezoldiging 2017	
Beloning	67.712
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	10.350
Totaal bezoldiging 2017	78.062
Individueel WNT-maximum 2017	144.800

1b Leidinggevende topfunctionarissen (zonder dienstbetrekking) kalendermaand 1-12

Niet van toepassing.

1c Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	C.J. Windhouwer	P. den Besten	T. Diepeveen
Functie(s)	Voorzitter	Lid bestuur	Lid bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum[8]	28.350	18.900	18.900
Bezoldiging			
Beloning	5.260	3.640	2.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Subtotaal	5.260	3.640	2.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0
Totaal bezoldiging	5.260	3.640	2.000
Motivering indien overschrijding:			
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2017			
Beloning	6.500	3.055	1.167
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	6.500	3.055	1.167
Individueel WNT-maximum 2017	27.150	18.100	1.508

1c Toezichthoudende topfunctionarissen (vervolg)

1c Toezichthoudende topfunctionarissen (vervolg)

bedragen x € 1	A. Harms	A.G. Messelink	K. Oosterbaan
Functie(s)	Lid bestuur	Lid bestuur	Lid bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1- 31/12
Individueel WNT-maximum[8]	18.900	18.900	18.900
Bezoldiging			
Beloning	2.000	2.000	2.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Subtotaal	2.000	2.000	2.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0
Totaal bezoldiging	2.000	2.000	2.000
Motivering indien overschrijding:			
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12
Bezoldiging 2017			
Beloning	2.000	2.167	556
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	2.000	2.167	556
Individueel WNT-maximum 2017	18.100	18.100	1.508

4.12 Overige gegevens

Bestemming van het resultaat

Resultaat 2018	
EUR	
Algemene reserve (publiek)	1.056.252
Bestemmingsreserves Egalisatie (publiek)	391.000
Bestemmingsreserves Knelpunt Dekkend Netwerk (publiek)	-
Totaal resultaat	1.447.252

4.13 Bijlagen

4.13.1 Gegevens over de rechtspersoon

Naam: Samenwerkingsverband Zeeluwe

Adres: Gelreweg 22, 3843 AN Harderwijk

Telefoon: 0341-740007

E-mailadres: info@zeeluwe.nl

Internetsite: www.zeeluwe.nl

Bestuursnummer: 21688

Contactpersoon: Mevr. drs. K. Verkerk

Telefoon: 0341-740007

E-mailadres: kverkerk@zeeluwe.nl

BRIN-nummer: PO-2509

4.13.2 Overzicht van nevenfuncties van de bestuursleden

- **Dhr C.J. Windhouwer (onafhankelijk voorzitter):**

- Hoofdfunctie: manager Public Affairs NS
- Nevenfuncties:
 - Voorzitter RvT stichting Trinamiek
 - Bestuurslid Energiecoöperatie Zon op Nijkerk

- **Dhr. P. den Besten (onafhankelijk toezichthoudend lid):**

Bezoldigde functies:

- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Jeugd Noord-Veluwe
- Voorzitter Rekenkamercommissie Gemeente Smalingerland

Onbezoldigde bestuurlijke activiteiten:

- Penningmeester Stichting Vrienden Grote Kerk Harderwijk
- Bestuurslid Stichting Suppletiefond Sonnevand Harderwijk

- **Dhr. T. Diepenveen (toezichthoudend bestuurslid):**

- Hoofdfunctie: bestuurder van Stichting Procon in Epe/Vaassen
- Nevenfunctie bezoldigd: interim-directeur/-bestuurder bij diverse onderwijsorganisaties
- Nevenfunctie onbezoldigd: voorzitter TCV (TourClub Veluwe) Epe

- **Dhr. A. Harms (toezichthoudend bestuurslid):**

- Hoofdfunctie Bestuurder bij Stichting Volare (speciaal (basis)onderwijs)
- Nevenfunctie: algemeen bestuurslid bij Stichting Leerlingenzorg Noordwest Veluwe

- **Dhr. A.G. Messelink (toezichthoudend bestuurslid):**

- Hoofdfunctie Voorzitter CvB CorDeo scholengroep te Leusden
- Nevenfuncties:
 - Voorzitter stichting KOALAH te Leusden
 - Voorzitter VVE De Brink te Amersfoort
 - Bestuurslid CVV Achilles Enschede

- **Dhr. K.F. Oosterbaan (toezichthoudend bestuurslid):**

- Hoofdfunctie voorzitter CvB bestuurder SKO Flevoland & Veluwe
- Geen verdere nevenfuncties

- **Mevr. drs. K. Verkerk directeur-bestuurder en daarmee uitvoerend bestuurslid:**

- Bezoldigd directeur-bestuurder bij Stichting Zeeluwe
- Nevenfuncties onbezoldigd:
 - Voorzitter B.C. Zeewolde (tot 1 september 2018)
 - Voorzitter bestuur VVE De Bogen

Ondertekening door gehele bestuur Zeeluwe

Hierbij verklaren de bestuursleden van Stichting Zeeluwe dat zij de jaarrekening 2018 d. d. 8 april 2019 hebben vastgesteld.

Voorzitter

dhr. C.J. Windhouwer:

.....

Toezien bestuursleden:

Dhr. P. den Besten:

.....

H.A.
Dhr. T. Diepenveen:

.....

Dhr. A. Harms:

.....

Dhr. A.G. Messelink:

.....

Dhr. K.F. Oosterbaan:

.....

Directeur-bestuurder:

Mevr. drs. K. Verkerk:

.....

5. Accountantsverklaring

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het intern toezichthoudend orgaan en het bestuur van Stichting Zeeluwe

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Zeeluwe te Harderwijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Zeeluwe op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Zeeluwe zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het

ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en

de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn

in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 4 april 2019
Van Ree Accountants

J.A. van Ginkel RA MSc